

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 6 oktober 2011

MEDITATIE

Dood of leven

Paulus de dienstknecht van Jezus Christus, schrijft een belangrijke brief aan de gemeente van Rome. Daaruit is onze tekst één regeltje. Toch is het eigenlijk een samenvatting van het hele Woord van God.

Hier horen we van de grootste tegenstelling, die op deze aarde te vinden is: dood of leven! Adam of Christus!

Daarom vraagt het onze bijzondere aandacht. De apostel sluit het hoofdstuk af met een ernstig woord: "Want de bezoldiging der zonde is de dood". Het woord "bezoldiging" betekent letterlijk "soldij" of "soldatenloon". De Romeinse soldaat kreeg het uitbetaald voor zijn diensten in het leger van de caesar. Dus het loon, dat de zonde (als machthebber) uitbetaalt aan haar dienstknechten is de dood. De dood hoort dus niet bij het leven. Ook al wil men dat doen geloven in onze dagen. Maar is de welverdiende soldij in het leger van de zonde. Wat een ontzettend loon! Het wordt uitbetaald in gedeelten.

De dood! De drievoudige dood. Het eerste loon, de geestelijke dood:

Want de bezoldiging der zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven door Jezus Christus onze Heere.

Romeinen 6:23

"want ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven" (Gen. 2:17b). Dat is ons aller deel! Los van God. Gescheiden van Zijn gunst en gemeenschap. Dood in de zonden en de misdaden. Maar het is nog niet het volle loon. Er wordt nog meer uitbetaald.

De tijdelijk dood, die aangrijpende scheiding van ziel en lichaam in het uur van ons sterven. Hoe dikwijls hebben we ervan gehoord en het gezien in onze omgeving. "Wie leeft er die de slaap des doods niet eens zal slapen?" En dan tenslotte: de eeuwige dood!

De eeuwige straf op de zonde in het eeuwige verderf. Altijd sterven zonder ooit te sterven. "Waar de worm niet sterft en het vuur niet wordt

uitgeblust". Wat een ernstig woord van Paulus. Wat een verschrikkelijke werkelijkheid voor u! "Want de bezoldiging der zonde is de dood". Sluit er uw ogen toch niet voor. U hebt er zelf voor gekozen. U hebt deze dienst geheel vrijwillig aanvaard. Die harde dienst van de satan en de zonde.

En daarom: het welverdiende loon!

Kent u zo uw doodsoorzaak al? Artsen kunnen die soms niet nauwkeurig vaststellen, maar Gods Woord wel!

Hoe gelukkig als de Heilige Geest dit leert kennen en erkennen: dood door schuld! Als de zaligmakende werking van de Pinkstergeest ons leert uitsnikken voor God: "Ik heb gedaan wat kwaad was in Uw oog, dies ben ik Heere Uw gramschap dubbel waardig". Als u dit loon leert aanvaarden als verdiend: "Uw loon, Uw straf beantwoordt en Uw eer". Als we door de ontdekkende bediening van de Geest van Christus worden geleid naar het paradijs: Ik ben de eerste Adam! Dan wordt het volkomen rechtvaardig als Paulus hier een punt had gezet!

"Want de bezoldiging der zonde is de dood". Amen.

Eeuwig wonder. De dood heeft niet het laatste woord.

Maar! Een onbevattelijke tegenstelling. De apostel mag de Romeinen nog meer preken. Maar! Dit is een Goddelijke tegenstelling. Nooit te verklaren vanuit de mens. Dit "maar" komt uit het eeuwig, soeverein welbehagen van God. Het komt bij een drie-enig God vandaan. Waar de mens moet verzinken in de eeuwige dood, gaat de Heere spreken van genade! Van eeuwig leven. Onverwacht en onverdiend. Hier klinkt het evangelie van vrije genade tegenover een welverdiend loon staat een vrije genadegift.

"Maar de genadegift Gods is het eeuwige leven door Jezus Christus, onze Heere".

De genadegift Gods! Charisma van God. Genade-geschenk is eigenlijk dubbel. De Heere was aan niemand iets verschuldigd, maar Hij geeft genade, die bestaat in "eeuwig leven".

Hoe is dat mogelijk? Ziet Hij de zon-

Inhoud

90e jaargang

Nr. 1

- 1 Dood of leven
- 2 Wat is het geweten (4)
- 3 Wat is uw naam?:
De namen van Gods kinderen (38)
- 4 Een doorbraak...(2)
- 5 Even maar...
- 7 Uit de school
- 8 In goede orde: Ledenvergadering
- 9 Leven en werk van ds. M. Heerschap
(1911-1993) (4)
- 10 Boekennieuws
- 11 Kerknieuws
- 14 Berichten
- 15 Kerkdiensten

de door de vingers? Stapt Hij van de troon van Zijn gerechtigheid af? Verbreekt Hij Zijn waarheid? Dat is onmogelijk! Maar de genadegift is ook verdiend. De Heere Jezus, de tweede Adam, verwierf voor al de Zijnen deze gift. Hij was zondeloos.

Hij heeft geen zonde gekend of gedaan. Zijn dood was geen loon. Hij heeft vrijwillig het zondeloon aanvaard. Hij droeg de toorn Gods tegen de zonde van Zijn dwaalzieke schapen.

“Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld, de straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem en door Zijn striemen in ons genezing geworden” (Jes. 53:5).

Hij onderging op het vloekhout van Golgotha de eeuwige dood in de helse Godsverlating om het eeuwige leven te verdienen. Hij bracht het leven op de Paasmorgen aan het licht. Ik leef en gij zult leven! Voor wie?

Voor goddeloze vijanden, die de eeuwige dood waard zijn.

Voor verkoren, maar diep verloren adamskinderen! Zo staan ze scherp tegenover elkaar: dood en leven! Twee wegen!

Het eerste deel van deze tekst geldt voor ons allemaal. Jong en oud, rijk en arm, kerkelijk of onkerkelijk. Ons leven is een gestadigde dood. Ook wij zullen het volle loon niet ontgaan.

Is het geen duidelijk bewijs van uw/jouw geestelijke dood, dat u voortleeft alsof er geen afrekening volgt? Dat u het telkens uitstelt, totdat.....? Hoor dan toch: dat nieuwe leven is een genadegift!

In de genadetijd! Daarom kan het ook voor u/jou nog!

Een genadegift hoort bij de bedelaar: “Gena, o God, gena hoor hoe een boet’ling pleit.”

Weet u door vrije gunst, die eeuwig God bewoog ook iets van het tweede deel van de tekst?

Dat: maar! Als die genadegift Gods door de Geest van Christus wordt geschonken en toegepast in ons hart. “Voorwaar, voorwaar zeg ik u, de ure komt en is nu, dat de doden zullen horen de stem van de Zoon van God en die ze gehoord hebben, die zullen leven” (Joh. 5:25).

Het eeuwige leven! Dat begint in het uur van de wedergeboorte. Geplant in het hart. Het komt openbaar in de levenstekenen en de levensvruchten. Het komt openbaar in de weg van sterven. De wet van het tarwegraan.

Op alles de dood gaan schrijven.

Opdat het eeuwige leven in Christus

Jezus zal worden en door het geloof ontvangen. Leven!

“En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God en Jezus Christus die Gij gezonden hebt” (Joh. 17:3).

Dat eeuwige leven sterft nooit meer! Dan is er geen bezoldiging meer.

Geen straf meer, geen betaling meer. Maar na de dood is het leven mij bereid! Straks volkomen delen in de gemeenschap met God. Dat is het leven van de Kerk. Voor Paulus, voor de Romeinen en al die ware gelovigen, die

persoonlijk mogen delen in die genadegift, is sterven eeuwig erven. Dan is de dood een doorgang naar het eeuwige leven!

Geliefde lezer, ik durf het eigenlijk niet, maar toch zeg ik het Mozes en Paulus na: “Ik neem heden tegen ulieden tot getuigen de hemel en de aarde, het leven en de dood heb ik u voorgesteld, de zegen en de vloek.

Kies dan het leven, opdat gij leeft, gij en uw zaad” (Deut. 30:19).

Werkendam,

ds. M. Karens

4

Wat is het geweten

Devaluatie van het geweten tot gevoel

Er wordt in onze tijd nog best veel gesproken over het geweten. Het begrip geweten is als zodanig niet verdwenen, maar de betekenis ervan heeft een heel andere inhoud gekregen dan wat het oorspronkelijk had. Veel wat op de noemer van het geweten wordt geschreven, is niet meer dan een bepaald gevoel dat ermee wordt uitgedrukt. Het geweten is gedevalueerd tot een gevoelskwestie. In dit artikel willen we laten zien hoe dit gekomen is en welke gevolgen het heeft als we geweten en gevoel bijna vereenzelvigen of verwisselen.

Het Van Dale woordenboek omschrijft het geweten als een ‘innerlijk besef van goed en kwaad’. Dit betekent dat het de mens eigen is een meetlat te hanteren waarlangs hij zijn eigen handelen legt en zo over zijn handelen positief of negatief oordeelt.

Algemeen wordt nog wel erkend dat ieder mens een moreel besef van goed en kwaad heeft. Dit innerlijk besef, dat Van Dale ‘geweten’ noemt, heeft in onze tijd een heel andere betekenis gekregen dan het heeft in de Bijbel en een heel andere lading dan zoals er eeuwenlang over is gesproken.

De postmoderne westerse cultuur is een product van de grote veranderingen die er in de 20^e eeuw op alle terreinen van het leven hebben plaatsgevonden. Deze cultuur heeft ook zijn invloed laten gelden in het denken over het geweten.

In deze cultuur waarin, volgens de

waarneming van velen, God afwezig is, is voor de mensen alleen de tastbare en zichtbare werkelijkheid in het hier en nu van belang. Als gevolg daarvan is de mens zijn eigen norm geworden en beoordeelt hij zijn handel en wandel niet meer in het licht van de eeuwigheid.

In zo’n levenshouding is geen plaats meer voor een rol van het geweten in de klassieke betekenis van het woord. Het begrip wordt nog wel gebruikt, maar is dus van betekenis veranderd. In het verleden werd algemeen erkend dat het geweten de stem van God was, die van *buiten* komt. In onze geseclariseerde samenleving, die niet meer met God rekent, is het geweten een innerlijke stem geworden, die *van binnen* komt.

Het geweten is in onze samenleving losgeweekt van de oorspronkelijk religieuze wortels en daardoor uitgehouden. Het geweten is bijna synoniem geworden aan ‘gevoel’.

Geweten is aangeboren

Calvijn sprak over het geweten als ‘iets tussen God en mens’, als een vonkje dat de mens na de val nog is gelaten ten gevolge van de algemene Godsopenbaring. In deze lijn is het geweten iets dat *aangeboren* is, een religieuze lading heeft en verwijst naar een hogere, goddelijke norm. Dit aangeboren geweten moet wel gevormd worden om goed te kunnen functioneren. Het geweten moet op de goede manier leren luisteren naar

Priesters

de norm die van buiten wordt aange-
reikt. Die norm is Gods wet.

In onze tijd zien we echter dat er een
verschuiving is opgetreden door het
geweten niet langer te beschouwen
als iets dat aangeboren is, maar als
iets dat *aangeleerd* wordt. De vorming
van het geweten is dan een uitsluitend
intermenselijk proces van het
aanleren van goed of fout gedrag. Een
objectieve, de menselijke maat te bo-
ven gaande norm, waaraan voldaan
moet worden, ontbreekt.

Via de menswetenschappen wordt
het fenomeen 'geweten' beschouwd
en verklaard als een puur psycholo-
gisch of sociologisch gebeuren dat
zich ontwikkelt via de opvoeding.

Vanuit de psychologie wordt het ge-
weten verklaard als het via de opvoe-
ding in zich opnemen van de ge- en
verboden van de ouders. We ontken-
nen niet dat opvoeding een wezenlij-
ke rol speelt in de vorming van het ge-
weten van een kind, maar daar is wel
meer over te zeggen dan dit alleen.

Vanuit de sociologie wordt gesteld dat
mensen zich al ervarend en lerend de
maatschappelijke normen van wat
kan en wat niet kan, wat wel of niet
goed is, eigen maken of een plaats
geven in hun leven. Ook dit is op zich
waar, maar ook hierover is meer te
zeggen.

Geweten en publieke moraal

De tijd waarin wij leven en de wester-
se cultuur die ons dagelijks omringt,
wordt bestempeld als een postmo-
derne tijd. Op allerlei levensterreinen
hebben aardverschuivingen plaats-
gevonden waardoor in onze westerse
cultuur objectieve, algemeen kenbare
en aanvaardbare normen zijn wegge-
vallen.

Daarvoor in de plaats zijn gekomen
subjectieve, individuele normen die
ieder individu voor zichzelf hanteert.
In de huidige tijd ontbreekt het de
mens aan algemeen geldende nor-
men 'van buiten' waarop hij zich kan
richten.

Het geweten is tot een *sociaal radar*
geworden, dat steeds moet aftasten
wat de publieke moraal zegt. Deze
publieke moraal is echter grillig, wis-
pelturig en onderhevig aan de waan
van de dag en maakt dat het geweten
oppervlakkig gaat functioneren.

Vroeger was het geweten, om in de
beeldspraak te blijven, een *kompas*.
Wat ik hiermee wil uitleggen is dat een
kompas zich altijd richt op een vast
punt, terwijl een radar voortdurend
op zoek is naar de goede richting.

Als voorbeeld noem ik het begrip 'ge-

*'En Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode
en Zijn Vader'.*

Openbaring 1:6a

Gods kinderen hebben een drievoudig ambt ontvangen. Zij zijn pro-
feet, koning en priester. Over dit laatstgenoemde ambt wordt geschre-
ven in Openbaring 1. Gods kinderen mogen deze ambten bekleden
vanwege de grote Ambtsdrager Christus. Als zij uit Zijn volheid wor-
den bediend, zijn zij ook een koninklijk priesterdom. De apostel Petrus
schrijft daarover: 'Zo wordt gij ook zelve, als levende stenen, gebouwd
tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke of-
feranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus'
(1 Petr. 2:5).

Deze tekst laat zien wat het priester-zijn inhoudt. De catechismus
spreekt hier ook van in antwoord 32: 'en mijzelf tot een levend dankof-
fer Hem offer'. Alles van lichaam en ziel dient aan de Heere gewijd te
worden. De gaven van hart en hoofd moeten worden gebruikt in over-
eenstemming met Gods wil.

Van nature dienen we onszelf. Alles is op ons eigen ik gericht. Maar
genade leert dat we tot eer van de Heere moeten leven. Als Hij werkt
in het hart komt er een liefde tot Hem, tot Zijn woord en Zijn dienst.
Ook de apostel Paulus schrijft over dit opofferen van Gods kind: 'Ik bid
u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt
tot een levende, heilige en Gode welbehaglijke offerande, welke is uw
redelijke godsdienst' (Rom. 12:1). O, wat is het een wonder als we zo
voor de Heere mogen leven! Dan wordt ook de geestelijke offerande ge-
vonden van een verbroken en verslagen hart. Dit offer is voor de Heere
aangenaam (Ps. 51:17).

Maar het priester-zijn houdt ook een biddend leven in. Het gebed voor
onzelf is zo noodzakelijk. Een kind des Heeren bidt ook om opwas in
de genade. Ze zijn uitwendig en inwendig van de Heere afhankelijk.
Mag dit priesterschap door de genade in ons leven al functioneren?
Het is niet alleen een gebed voor zichzelf, maar ook voor anderen. Dan
ligt er een roeping voor de komst van Gods koninkrijk en voor het na-
geslacht.

Dit gebed houdt niet zomaar op. Het priesterschap houdt een gedu-
rig gebedsleven in voor zichzelf en anderen. Zo worden ze tot zegen
gesteld van anderen. Maar met dit leven wordt ook een rijke belofte
vervuld die de Heere gesproken heeft bij monde van Jesaja: 'Doch gij-
lieden zult priesters des HEEREN heten' (Jes. 61:6a). Door alle eeuwen
heen heeft Hij dit woord waargemaakt. Er zullen mensen zijn die door
genade het scheppingsdoel mogen bereiken. Zij ontvangen het pries-
terschap van een Ander.

Waar leeft u voor? Ziet u er naar uit om dit scheppingsdoel te bereiken?
Dan gaat het niet meer om onszelf, maar om de eer van de Drie-enige
God.

Poortugaal, ds. C. Neele

wetensvol handelen', dat duidelijk laat zien hoe het woord geweten de betekenis heeft gekregen van gevoel(ig). Gewetensvol handelen wordt in onze tijd niet genormeerd aan wat Gods wet zegt over goed of kwaad. Er is dus geen objectieve norm. Deze omschrijving zegt eigenlijk niets over de inhoud van iemands handelen, maar meer over de manier waarop hij heeft gehandeld. Gewetensvol handelen is synoniem geworden met: voorzichtig, weloverwogen, begripvol zijn, niet beschadigend of kwetsend voor de medemens.

Goed gevoel

We leven in een tijd waarin de mens niet bij voorbaat accepteert dat hij vrijwillig zijn gedrag moet inperken en moet aanpassen aan een algemene norm, zonder dat die duidelijk wordt gemotiveerd. Dat was eeuwenlang wel het geval: men deed iets wel of niet, omdat het zo hoorde of zo moest. Waardevolle tradities verdwijnen.

Nu wil men vooral ruimte voor individuele zelfontplooiing en men wil zelf bepalen, al of niet na ervaring, of iets goed of kwaad is. Men wenst niet bij voorbaat gecorrigeerd te worden door een norm of een regel, zeker niet als die norm of regel ook nog een veroordeling inhoudt van wat men zelf voelt of denkt.

Ook is er in onze tijd nauwelijks of geen besef meer van gezag die de overdracht van normen en waarden van generatie op generatie onder grote spanning zet. Al die factoren bij elkaar maken dat vooral in het gedrag van jongeren merkbaar is dat het geweten volledig gedevalueerd is tot een zaak van het individuele gevoel.

Als men bij een handeling of beslissing een goed gevoel heeft, dan is het goed. Dan is het uitgesloten dat iets ook kwaad of fout zou kunnen zijn. Het gevoel zegt dat het zo is. Dat is het einde van alle tegenspraak. Het goede gevoel is tot norm geworden wat erg schadelijk is voor de samenleving.

Devaluatie van geweten

Deze devaluatie van geweten tot gevoel zorgt ervoor dat het geweten heel anders gevormd wordt en daardoor anders van inhoud wordt dan wanneer dit gebeurt vanuit Bijbelse noties. Als we ons van dit gegeven bij gewetensvorming niet bewust zijn, dan lopen we het gevaar om te ontsporen zonder dat we het in de gaten hebben. Het voorop stellen van het gevoel boven de leer werkt onherroepelijk door in de manier waarop gewetens

worden gevormd. Er is maar één goddelijke wet en één weg ter zaligheid, maar als het christelijk geloof zich gaat richten op het gevoel, dan blijken er opeens vele wegen te zijn die (schijnbaar naast elkaar) allemaal uiteindelijk tot hetzelfde doel zouden kunnen leiden.

Een gevoelschristendom loopt het grote gevaar om de objectieve norm van Gods Woord en wet in het geweten te verleggen naar het subjectieve gevoel dat ik bij iets heb. Als we dit 'gevoel' ook nog eens 'geweten' gaan noemen, dan is de spraakverwarring compleet.

Als een christen-ouder zich in de opvoeding van de kinderen nagenoeg beperkt om het kind te leren hoe hij zich in dit leven, in het hier en nu, moet gedragen, en als hij verzuimt om het leven van een kind te bezien in het licht van de eeuwigheid, dan zal het geweten in veel gevallen veel overeenkomst vertonen met dat van de seculiere jeugd: Ik stel mijn eigen norm aan de hand van mijn eigen gevoel.

Bedreigingen voor gewetensvorming

Devaluatie van geweten tot gevoel is een gevolg van drie trends of kenmerken van onze westerse cultuur. Als we ons van deze kenmerken terdege bewust zijn, komen we pas tot een goed uitgangspunt om over gezonde Bijbelse gewetensvorming te spreken. Als we deze trends over het hoofd zien, dan lopen we het gevaar dat we als christenen ons meer richten op het gevoel van onze jeugd dan op de vorming van hun geweten.

De drie trends of kenmerken zijn:

1. Het algemeen godsbesef, en daarmee een algemene norm van goed en kwaad, is in de huidige westerse cultuur afwezig, weggedrukt, ten ondergehouden. Als het besef dat er een God is verdwijnt, dan is ook afwezig dat we ons in ons dagelijks handelen nog verantwoordelijk voelen tegenover God.
2. Het geweten is voor velen niet meer 'een zich gebonden weten aan een objectieve norm van buiten die ons zegt wat goed of kwaad is'. Het is een subjectief gevoel geworden van wat goed en kwaad is.
3. Gewetensvorming is een puur psychologisch proces geworden waarin alleen de ge- en verboden van opvoeders worden opgenomen. Het verwijst niet naar een hogere Gezagsdrager, Die over ons handelen een oordeel van goed of kwaad uitsprekt, en Die geen tegenspraak duldt, maar autonoom beschuldigt of 'ontschuldigt' via het geweten.

Bij gewetensvorming is het in onze tijd van groot belang ons goed bewust te zijn van de ontwikkelingen die we in dit artikel aan de orde hebben gesteld.

Het geweten zal, als het goed is, ontwikkeld moeten worden tot een kompas dat zich richt op een vast punt, en zal niet moeten fungeren als een zoekend radar. Daarvoor is nodig om allereerst te luisteren naar de Bijbel en te doordenken wat de Bijbel ons aanreikt voor een 'gezonde' gewetensvorming.

(wordt vervolgd)

Rijssen,

ds. A. Schreuder

2

Een doorbraak...

Evangelische gemeenten zorgen nogal eens voor een doorbraak. Ze trekken mensen aan, groeien tegen de ontkerkelijking in en weten het christelijk geloof over te dragen aan buitenkerkelijke mensen. Daarnaast trekken ze ook leden uit reformatorische kerken weg. Hoe komt dat? Wat maakt een evangelische gemeente zo aantrekkelijk? In het vorige artikel stonden we stil bij het leiderschap

en de prediking. Dit keer gaan we op zoek naar andere oorzaken.

De punten die we in deze artikelen noemen zijn niet willekeurig gekozen. Het is niet zo dat evangelische gemeenten zich ontwikkelen zoals het gaat en dat achteraf blijkt dat er bepaalde typische kenmerken zijn. Het proces verloopt vaak juist omgekeerd. Veel evangelische gemeenten streven

heel bewust naar bepaalde kenmerken, omdat deze zouden zorgen voor groei.

We stuiten hier op een kenmerkende omslag in het evangelische denken. Lange tijd was de evangelische beweging sterk gericht op de bekering van individuen. Grote campagnes werden opgezet om zoveel mogelijk mensen te bereiken met de boodschap van het Evangelie, zodat zij de 'keuze voor Jezus' zouden kunnen maken. Sinds ongeveer dertig jaar is de nadruk meer komen te liggen op gemeentestichting en gemeenteopbouw als doel van het evangelisatiewerk. Een zee van literatuur over dit onderwerp verscheen.

Programma's voor gemeenteopbouw zagen het licht, conferenties werden belegd, cursussen gegeven om gemeenten te laten groeien. Verschillende gemeenten stapten doelbewust in een proces van gemeenteopbouw en gaven hun gemeente een identiteit die het meest kan rekenen op groei. Bij die identiteit horen de kenmerken die we in het vorige artikel noemden: een sterk leiderschap en een boodschap die gericht is op de behoeften

van de mens. De meeste kenmerken die nu volgen komen eveneens uit de literatuur en uit de praktijk van de gemeenteopbouw. Veel evangelische leiders zijn er heel bewust op uit om hun gemeente zo aantrekkelijk mogelijk te maken. Alle middelen worden ingezet om de moderne mens te binden.

Afwisseling

Evangelische samenkomsten zijn in een bepaald opzicht aantrekkelijk te noemen. Je hoeft niet drie kwartier achter elkaar te luisteren naar een preek, om na een tussenzang nog een poosje te luisteren. In de diensten wisselen toespraak, zang en gebed elkaar op een vlotte manier af. Er is interactie tussen de voorganger en de hoorders. Tussendoor zijn er getuigenissen van gemeenteleden en ook optredens van een band of een dramagroep. Tijdens speciale jongerendiensten heeft de jeugd van de gemeente een eigen inbreng. De hele dienst zit, om zo te zeggen, goed in elkaar. Muziek en techniek zijn nauwkeurig op elkaar afgestemd, in moderne evangelische gemeenten komen daar lichtsignalen

en stukjes video bij. De moderne media worden volop ingeschakeld door gemeenten die zich aantrekkelijk willen presenteren voor buitenkerkelijken.

De keuze van liederen en muziek sluiten nauwkeurig aan bij wat de moderne mens doordeweeks hoort. Voor een stevig stuk muziek van een band schrikt een doorsnee eigentijdse evangelische gemeente niet terug. Toen een verslaggever van De Volkskrant een kijkje nam bij evangeliegemeente DoorBrekers in Barneveld tekende deze op: 'Een keiharde beat knalt uit de geluidsboxen, lichtbundels zwenken over het podium waar intussen een groep jongeren in spijkerbroeken en witte T-shirts is opgedoken'. De groep voerde een toneelstuk op dat beloond werd met een daverend applaus vanuit de zaal. De verslaggever leek van de ene verbazing in de andere te vallen tijdens de dienst in Barneveld meemaakte. Hij schreef in de krant: 'televisie, internet, moderne muziek, zang en dans, dat wordt met een zekere gretigheid over de hoofden van de mensen uitgestort.

Even maar...

Zonde

Hij had eigenlijk maar één onderwerp waar hij over sprak. Heel graag sprak: de Hogepriester Die door de hemelen doorgegaan was. Wat kon die oude man daar toch vol van zijn. Hij mocht weten van de verzoenende genade, die in Christus Jezus is. Verzoend met een heilig en rechtvaardig God. Vele malen had hij daar tijdens de verzorging over gesproken. En altijd weer eindigde hij met 'Die Hogepriester'. Nu zat deze man in een christelijk verpleeghuis. Meer dan in naam was het echter helaas niet. Dat bleek wel in de activiteiten die voor de bewoners georganiseerd werden.

Op een avond troffen we de oude man huilend aan op de rand van zijn bed. Hij zat maar met zijn oude hoofd te schudden terwijl de tranen rijkelijk vloeiden. Uiteraard werd hem gevraagd wat

er aan scheelde. 'Ze' waren hem wezen halen voor een activiteit in de grote zaal. Gezellig samen zijn: pannenkoekje, koffie, borreltje... Onder het mom van 'daar zit immers geen kwaad in' en 'als dat nu ook al niet meer mag' had de oude man zich laten verleiden tot deze 'gezellige' activiteit. Wat hij echter niet wist, was dat daar ook muziek bij hoorde. En bij muziek hoorde dans. Ziedaar, alle gezellige ingrediënten voor een feestavond in een 'christelijk' verpleeghuis. En nu zat hij vervolgens op de rand van het bed. Nee, hij had er niet van genoten. Maar het feit dat hij er geweest was stemde deze man zo intens droevig. Dat *hij* daar geweest was. Juist hij, die daar absoluut niet hoorde. Vele verzachtende omstandigheden zouden aan te dragen zijn. Toch zou dat ongepast geweest zijn. Want daar waar zonde zonde wordt, mogen wij immers niet gaan bagatellise-

ren en vergoelijken? Nee. Het ging anders. Temidden van de ellende van die man mocht iemand uit de verzorging deze oude man wijzen op Christus: de Hogepriester Die door de hemelen doorgegaan was Niet alleen voor anderen, maar ook voor iemand als Petrus die (ook!) alles verzondigd had. Dat woord mocht ingang hebben. Tranen bleven stromen. Maar het was van verwondering dat de Heere nog geen einde met hem gemaakt had. Van verwondering dat er nog Bloed was, ook voor deze zonde. Wat een rijkdom om er getuige van te zijn dat de Heere in de dadelijkheid de bedekking door het bloed doet ervaren. En wat een nauw leven als de Heere zo direct op de zonde terugkomt. En wat een boodschap voor ons om niet overal aan mee te doen Kent u de nood van die oude man? Nog één vraag: Kent u Die Hogepriester al?

De Doorbrekers voeren het plezier tot in het extreme op'.

Welkom

Er is nog een factor waardoor evangelische samenkomsten aantrekkelijk zijn. Het saamhorigheidsgevoel is groot. Nieuwelingen kunnen rekenen op een hartelijk welkom, mensen zullen niet grommen, maar juist blij zijn als een buitenstaander op 'hun' plek is gaan zitten. Zo zijn ze opgevoed, iedereen is welkom. Fijn dat je er bent. Tussen haakjes, vinden wij dat ook fijn? Of voelen we ons wat ongemakkelijk als iemand die zichtbaar buitenkerkelijk is in onze bank aanschuift? Dat voelt die persoon dan ook! Wie in een evangelische gemeente mee wil doen, kan dat ook. Er is doorgaans een sterke gerichtheid op de gaven van gemeenteleden. De één heeft talent voor muziek, de ander kan goed schrijven, een derde een boeiende

toespraak houden, een volgende de website bijhouden, terwijl een andere een meer zorgzame instelling heeft en een plaatsje krijgt in het pastorale team.

In het visiedocument van de Evangelische gemeente Hoekse Waard lezen we: 'We dromen ervan dat ieder gemeentelid zich bewust is van zijn/haar geestelijke gaven; dat ieder gemeentelid zich op grond van zijn of haar speciale gaven, hartsgesteldheid, aanleg, persoonlijkheid en ervaring zal inzetten; dat ieder gemeentelid zich zal inzetten met vreugde en effect'.

Dit geeft gemeenteleden het gevoel dat ze er helemaal bijhoren, dat hun inzet gewaardeerd wordt en bijdraagt aan het welzijn van de hele gemeente. Samen bouwen ze de gemeente op, ieders ervaring is welkom. Dat trekt aan.

Huiskringen

De saamhorigheid wordt versterkt door het systeem van huiskringen dat binnen evangelische gemeenten bloeit. Het streven is doorgaans om in elke wijk van een plaats of stad ge-

meente één of meerdere huiskringen te vormen waar bijbelstudie wordt gedaan en ervaringen uitgewisseld. Ambtelijke leiding bij zulke groepen is niet nodig, er is allicht iemand die leidinggevende capaciteiten heeft. En, alle gelovigen zijn toch priesters?

In de huiskringen kunnen mensen hun levensverhaal delen met geestverwanten. Daar kunnen ze echt zichzelf zijn en hun persoonlijke ervaringen frank en vrij vertellen. Juist die ervaringen zijn heel belangrijk binnen evangelische kringen. De vraag of mijn bekering Schriftuurlijk is, hoor je eigenlijk nooit stellen. Als je 'Jezus ervaart' in je hart, dan is het goed. Als je vervolgens meedoet met de lofprijzing, dan is het nog mooier.

Op de website van de evangelische Meerkerk in Hoofddorp lezen we: De huiskring is naast de zondagse dienst, de belangrijkste plek van ontmoeting. Het is de plek waar Meerkerkers elkaar bemoedigen en opbouwen, waar ze voor elkaar zorgen en bidden. Het blijkt dat deze onderlinge bemoediging heel aantrekkelijk werkt. Binnen zo'n sfeer van onderlinge vriendschap zal iemand niet zo snel bevraagd worden op zijn persoonlijk geestelijk leven, zoals het bijvoorbeeld tijdens huisbezoek wel kan gebeuren. De onderlinge acceptatie is groot en stel dat deze er niet is, dan is er de keuzevrijheid om een andere huiskring op te zoeken, die beter bij je past.

Laten we ook op dit punt onszelf de spiegel maar voorhouden. Soms gaan mensen bijna nog liever naar 'hun' bijbelkring dan naar de kerk. Waarom? Omdat ze zich tussen hun vrienden beter geaccepteerd voelen? Is het daarom fijner om met geestverwanten samen te komen, dan om onder het gezag van de prediking te verkeren?

Vrij laten

Nog een kenmerk van evangelische gemeenten is dat de leden aan de ene zijde gebonden worden en aan de andere zijde vrijgelaten worden in allerlei keuzes. Ze worden gebonden, omdat van hen verwacht wordt dat ze zich inzetten voor de gemeente. Evangelische gemeenten laten verder een helder ethisch geluid horen over onderwerpen die in onze samenleving totaal zijn losgeslagen. We denken aan abortus en euthanasie.

Aan de andere kant zijn evangelische gemeenten vaak heel vrijblijvend als het gaat om de persoonlijke keuzes van hun leden. Daarin zijn ze ook behoorlijk meegaand met de gewoontes

van de tijd.

Wil een vrouw in een lange broek, opgemaakt en met geverfd haar de samenkomsten bijwonen, lid worden, gedoopt worden en aan het Avondmaal gaan? Geen probleem. Het gaat toch niet om zulke uiterlijke zaken? Triest eigenlijk als zulke mensen aangesproken worden. Dat zijn net de 'regeltjes' van 'zware refo-kerken'. Wil je op zondag naar de kerk en op maandag de Tour de France volgen, of op woensdag een voetbalwedstrijd? Geen probleem, goede kans dat de voorganger het ook doet en er een opmerking over maakt in de preek van volgende week zondag.

Geen regels

Kortom, in veel evangelische gemeenten, zeker de eigentijdse, kun je echt helemaal jezelf zijn. Een onderzoeker verwoordde het zo: Binnen de evangelische beweging krijgen moderne mensen de mogelijkheid om op een orthodox christelijke wijze te geloven, en tegelijk volop deel te nemen aan het moderne maatschappelijke leven als ook gebruik te maken van de moderne cultuur.

Voorganger Peter Paauwe van Doorbrekers wordt niet moe om het tegen iedereen te vertellen: Wij leggen geen regels op. Hij en zijn vrouw tonen zich zichtbaar blij dat ze zelf 'verlost' zijn van de regels. De Gereformeerde Gemeenten, waarin ze beiden zijn opgevoed, krijgen in het interview met De Volkskrant een trap na. Dat nooit weer, zo lijkt het motto te zijn.

Hun pastoraal medewerker legde het als volgt uit aan een verslaggever: 'De jongeren gaan rustig na de kerkdienst naar de McDonald's, winkelen of samen naar het strand. Ze doen heel leuke dingen en voelen zich volkomen vrij om dat te doen. Ook op zondag'. Aangrijpend zijn de woorden van een socioloog. Hij onderzocht ontwikkelingen binnen christelijk Nederland. Hij zag ook hoe jongeren uit behoudende kerken de overstap maakten naar evangelische groeperingen. Deze beweging bood wat ze zochten, in de woorden van de socioloog: Op zondag barbecuen én een gelovige zijn. Met andere woorden: zelf bepalen hoe je het leven invult, maar wel als een gelovige door het leven kunnen gaan. Aantrekkelijk is het wel. Maar is het waar? Alleen wat waar is, houdt stand. Al het andere zal ons een keer ontval-

len.
(slot)

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

Uit de school

Opbrengstgericht onderwijs

Niet alles wat van waarde is kan men meten. Wanneer het weekblad Elsevier met de onderwijseditie komt, is menig directie zenuwachtig. Hoe zal onze school dit jaar scoren in de overzichten? Het blad Elsevier beweert dat het inzichtelijk maakt wat de beste scholen van Nederland zijn. De vraag is of dit ook werkelijk zo is.

Metten is weten?

De gedachte dat alles meetbaar is ligt ook ten grondslag aan de werkwijze van de onderwijsinspectie. Wanneer een school op allerlei aspecten redelijk tot goed scoort dan wordt verondersteld dat het niveau van desbetreffende school voldoende gewaarborgd is. Deze louter cijfermatige kijk op kennis is bijzonder vernietigend voor de vorming van jonge mensen. Wanneer onderwijs wordt teruggebracht tot scoretabellen en kosten-batenanalyses verliezen we de grote waarde van vorming uit het oog. Vorming laat zich nu eenmaal moeilijk kwantificeren. Een wiskundige aanpak kan een hulpmiddel zijn om zaken inzichtelijk te maken, maar kan tevens veronderstellen dat de hele werkelijkheid in cijfers en percentages te vangen is. Een dergelijke vertekening van de werkelijkheid is ontoelaatbaar. Of er sprake is van kwalitatief deugdelijk onderwijs valt aan de hand van alleen cijfers niet te bepalen. Cijfers geven de indruk dat het 'harde' informatie betreft, maar cijfers laten zich minstens zo goed, zo niet beter, gooien als woorden.

De berekenende generatie

Instrumentele kennis wordt tegenwoordig veel hoger gewaardeerd dan algemene ontwikkeling. Onze hele maatschappij is van de gedachte doortrokken dat kennis alleen zinvol is als zij om te zetten is in geld of promotie. Vanzelfsprekend kies je dan als vwo-leerling niet voor 'nutteloze' vakken als Grieks en Latijn, maar voor vakken waar je wat aan hebt. En zo groeit een hele generatie van hogeschool op zonder ook maar enig

begrip te hebben van de klassieken. Dit gebrek aan kennis is veel kwalijker dan menigeen aanneemt.

Een onderwijstraditie van minstens 2500 jaar gaat langzamerhand verloren. Gevolg van deze kortzichtigheid is een steeds verder afnemende taal- en uitdrukkingsvaardigheid. De Nederlandse woordenschat wordt steeds beperkter en zogenaamde 'Jip-enJanneke-taal' doet zijn intrede tot op sommige kansel aan toe. In plaats van betere resultaten te genereren lijkt het erop dat de jacht naar opbrengst juist resulteert in nivellering of zelfs een achteruitgang van niveau. Op zich hoeft dat niet te verwonderen. Bezonnen kennis is het gevolg van een gedegen algemene vorming en niet van instrumentele kennis waarbij alleen het 'hoe' belangrijk is en niet het 'wat en waarom'. Het onderwijs kan en mag niet volstaan met het aanleren van een paar 'kunstjes' die een economisch of maatschappelijk nut hebben, maar ten diepste niet worden begrepen.

Kinderen van de rekening

Treurig als kennis en wetenschap zo veronachtzaamd worden. Het gevolg kan niet anders zijn dan dat velen vervreemden van de werkelijkheid. Wel te weten hoe te handelen, maar geen benul te hebben van het waarom van die handeling. Allerlei belangrijke zaken in het leven, zoals het verschijn-

sel taal, worden dan een groot raadsel voor ons.

Voor veel scholieren is taal net zo'n groot raadsel als de computer voor mij. Wel te weten hoe het ongeveer werkt, maar het ten diepste niet te doorgronden. Dat kan niet anders dan verstrekkende implicaties hebben voor de maatschappij en voor de kerk. Helder denken en slordig formuleren gaan nu eenmaal slecht samen.

Gebrekkige taalontwikkeling heeft ook effect op de kerkjeugd. Het heeft God nu eenmaal behaagd Zich te openbaren in Woord en Geest en niet in beeld en geluid. Een zekere basale kennis van hoe de Nederlandse taal in elkaar steekt is noodzakelijk om bijvoorbeeld zinsconstructies uit de Bijbel of uit de Belijdenis of de berijmde psalmen te kunnen begrijpen. Nu is het duidelijk dat voor geloof meer nodig is dan een verstandelijk begrip, maar het begrip kan niet gemist worden.

Nederland kennisland

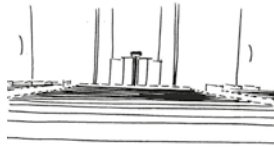
Het kabinet wil dat Nederland bij de top van de kenniseconomieën van de wereld gaat behoren. Het onderwijs moet de prestaties verbeteren om Nederland weer als kennisland op de kaart te zetten. Het zou mij verbazen als dit beleidsvoornemen zou resulteren in meer aandacht voor filosofie, de klassieke talen, algemene taalwetenschappen of theologie. Ongetwijfeld zullen we de vorderingen vooral in de 'harde' sector moeten zoeken. De sector van het getal en het geld. De door het kabinet gebezigde bevoording is in dit opzicht al een teken aan de wand. Kennisland en kenniseconomie worden namelijk voortdurend als synoniemen voor elkaar gebruikt. Wat zou Nederland er goed mee zijn als er weer ruimte zou zijn voor kennis die het zien en zinlijke overstijgt en het overheersen van het getal en het geld in het onderwijs gebroken zou worden.

Ten diepste moet onderwijs dienstbaar zijn aan de komst van Gods Koninkrijk. Alleen dan kunnen we met recht spreken van kennis en van opbrengstgericht onderwijs.

Rijssen,

E.G. Bosma

Ledenvergadering

Wat mag er op de ledenvergadering aan de orde gesteld worden? Legt de kerkenraad op de ledenvergadering verantwoording af van het gehele gevoerde beleid? Mag de inhoud van een preek of de kandidaatstelling in de rondvraag ter sprake gebracht worden?

Het is goed dat we ons bewust zijn wat de kerk is. In onze samenleving en in het beleid van onze tegenwoordige overheid wordt de kerk helaas vaak op één lijn gesteld met een willekeurige vereniging of een belangengroep. Maar dat is beslist niet Bijbels!

Vanuit Gods Woord weten we dat de gemeente het lichaam des Heeren is. Een plaatselijke gemeente is een openbaring van een deel van dit lichaam. De Heere wil Zijn gemeente leiden door Woord en Geest in de weg van de ambten. Christus stelt ambtsdragers aan opdat zij leiding geven en opzicht zullen hebben. In de wijze weerspiegeling van de drie ambten van de Middelaar: profetisch, priesterlijk en koninklijk.

Ledenvergadering

De ledenvergadering van de kerkelijke gemeente is dan ook niet het hoogste orgaan van de gemeente. Dat wordt maatschappelijk en juridisch tegenwoordig vaak wel zo gedacht. In de kerk is dat echter: de kerkenraad. De ledenvergadering is een samenkomst van de kerkenraad met de mansleden tot een bepaald doel. De Dordtse Kerkorde kent het instituut 'ledenvergadering' feitelijk niet eens. Het is de kerkenraad die op bepaalde momenten en in bepaalde omstandigheden de mansleden wil raadplegen. Bijvoorbeeld ter verkiezing van ambtsdragers uit het door de kerkenraad gestelde dubbelgetal. Of om de materiële zaken van de gemeente samen te bespreken.

Approberen

Om het formeel uit te drukken: de ledenvergadering heeft de macht die de kerkenraad aan deze vergadering toekent. De ledenvergadering heeft

dus de bevoegdheid uit het dubbelal ambtsdragers te kiezen. Maar de leden hebben tijdens deze vergadering niet de bevoegdheid kandidaten te stellen. Dus ook niet de bevoegdheid om kandidaten af te keuren.

Maar als iemand nu gewichtige redenen kent waarom een gekandideerde geen kandidaat voor ouderling kan zijn? Ten eerste is er de kerkordelijke lijn van de approbatie. Dit is het recht om wettige bezwaren tegen de gekozenen in te dienen bij de kerkenraad. Goed bedacht moet worden dat dit gaat over de gekozenen en niet over

Het is de kerkenraad die op bepaalde momenten en in bepaalde omstandigheden de mansleden wil raadplegen.

de kandidaten. Maar als iemand dan echt zwaarwegende zaken heeft over een kandidaat? Dan is daarvoor toch niet de ledenvergadering. Een persoonlijk gesprek met de voorzitter van de kerkenraad is dan de aangevozen weg.

Delegeren

Wanneer de kerkenraad de mansleden samenroept om de financiële jaarstukken te bespreken dan gaat het over bespreken en niet over goedkeuren. De kerkenraad heeft de verantwoordelijkheid de jaarstukken te (doen) controleren en goed te keuren. Wanneer de kerkenraad de ledenvergadering samenroept om bouwplannen te beoordelen en al of niet goed te keuren, dan is dat daarmee wél de bevoegdheid van de ledenvergadering. Zelfs zou de kerkenraad kunnen besluiten dat het bouwplan eerst doorgang krijgt als er 2/3 meerderheid van de ledenvergadering achter staat. De kerkenraad delegeert dan deze beslissingsbevoegdheid aan de ledenvergadering.

Uiteraard is het ronduit onverstandig en absoluut ondenkbaar dat een ker-

kenraad een ingrijpend en omvangrijk bouwplan zonder raadpleging van de ledenvergadering zou doen plaatsvinden. Het is daarom heel belangrijk dat bijvoorbeeld in een bouwcommissie meerdere (deskundige) gemeenteleden zitting hebben. Voor zulke zaken is het noodzakelijk dat er breed draagvlak in de gemeente is en dat de kerkenraad zich ervan vergewist dat een gekwalificeerde meerderheid er achter staat. Maar formeel draagt de kerkenraad de verantwoordelijkheid en neemt de kerkenraad de beslissing. Een pastorie of een bouwterrein bijvoorbeeld wordt uiteindelijk door de kerkenraad gekocht en niet door de ledenvergadering.

Vragen

Wat mag er in de rondvraag aan de orde gesteld worden? Mag er een vraag gesteld worden over de catechismusverklaring die gelezen wordt? Of over een preek die onlangs gehouden dan wel gelezen is? Zulke vragen mogen op een ledenvergadering *niet* aan de orde komen.

Maar als iemand over zulke onderwerpen met de kerkenraad van gedachten wil wisselen of er zijn mening over wil geven? Dat kan en mag toch niet op de ledenvergadering. Men kan deze zaken tijdens het huisbezoek aan de orde stellen. Ook is het mogelijk een afspraak te maken met de voorzitter van de kerkenraad. Daarbij moet wel bedacht worden dat een kerkenraad eigen verantwoordelijkheid heeft, zeker ook in deze zaken. Een lid heeft ook een verantwoordelijkheid maar die is toch principieel een andere. Natuurlijk mag er van gedachten gewisseld worden en mogen er vragen gesteld worden. Maar wel op de juiste plaats en uiteraard op de juiste wijze. Ieder heeft de Bijbelse orde in acht te nemen.

Plaatsen

Over zitplaatsen in de kerk wordt van tijd tot tijd wel eens een vraag gesteld. Deze behoren toch voor ieder vrij te zijn? Te moeten wachten tot een rood of groen lampje aangaat, is toch niet gastvrij? Soms kunnen zich op dit terrein inderdaad vragen voordoen. Waarbij we wel meteen mogen opmerken dat in verreweg de meeste gemeenten er op dit punt gelukkig geen problemen zijn. Maar soms zijn er vragen en doen zich helaas moeten voor.

Het is uitermate moeilijk in De Saambinder in algemene lijnen oplossingen aan te reiken. Voorop moet

staan dat in de kerk onder de prediking van het Woord iedereen welkom is. Onze gastvrijheid moet merkbaar zijn! Maar in een plaatselijke situatie kunnen zich bij de uitvoering van de zitplaatsenvoorziening wel eens moeilijke punten aandienen. Is er plaatsengebrek? Passen zelfs de eigen mensen er eigenlijk niet in? Het kan ook zijn dat er een bepaalde lijn in de loop van de tijd ontstaan is die niet zomaar terzijde gesteld kan worden. Algemene opmerkingen helpen niet veel.

Zijn er concrete problemen of moeilijke situaties, laten deze dan met

kerkenraad/kerkmeester besproken worden. Iedere kerkenraad zal toch graag meedenken om oplossingen te vinden. Zeker ook als het om gezinnen met kinderen gaat, of wanneer het een kind of kinderen betreft die extra structuur nodig hebben. Bijvoorbeeld vanwege autisme, ADHD of anderszins. Dan zijn bijzondere zorg en aandacht zeker nodig. Omdat zoveel mogelijk ieder een goede plaats mag hebben onder de prediking van het Woord des Heeren.

Krimpen aan den IJssel, ds. P. Mulder

schap van ds. Heerschap: 'Leed en verdriet is hem en zijn vrouw niet bespaard gebleven. Inzonderheid door het verlies van zijn geliefde oudste dochter, eind 1987. De Heere gaf getuigenis. Op de begraafplaats heeft hij de Heere mogen verheerlijken zoals ik het hem nog nooit had horen doen. We mochten deze begrafenis leiden, maar de Heere gaf hem zoveel ruimte om te spreken over de hoop die er lag voor zijn kind, dat ik gaarne luisteraar was in plaats van spreker. Bij het teruggaan naar de kerk kwam het openbaar, dat de Heere hem en zijn vrouw bijzonder sterkte. Nadat een ouderling gelezen had, hebben we Psalm 103:9 gezongen: 'Maar 's HEEREN gunst zal over die Hem vrezen, in eeuwigheid altoos dezelfde wezen; Zijn trouw rust zelfs op het late nageslacht'.

Ziekte

Na 40 jaren trouwe dienst heeft ds. Heerschap de gemeente van Lethbridge nog een half jaar gediend. Hij werd op 17 maart 1989 getroffen door een zware hartaanval. Twee dagen daarvoor heeft hij op biddag zijn laatste preek gehouden als eigen herder en leraar: 'Want het ontkomene, dat overgebleven is van het huis van Juda, zal wederom nederwaarts wortelen en het zal opwaarts vrucht dragen' (Jes. 37:31).

Op 29 maart 1989 werd hem op de Classis Far West eervol emeritaat verleend. De dominee knapte daarna nog wat op, zodat hij in staat was nog enkele malen voor te gaan in de gemeente. In 1991 werd een gezwel ontdekt in zijn keel, waarna bestralingen volgden. Het werd steeds moeilijker om voor te gaan. De laatste preek was in het Engels op 3 mei 1992: 'En Hij zeide tot hen: Werpt het net aan de rechterzijde van het schip, en gij zult vinden' (Joh. 21:6a).

In 1992 - nadat dominee en mevrouw Heerschap herdacht hadden dat ze 60 jaar door het huwelijk aan elkaar verbonden waren - bleek na onderzoek dat ook de stembanden van de oude leraar waren aangetast. Een operatie volgde.

Maar ook veel strijd in de beproevingsweg. Toch zou zijn vrouw nog eerder heengaan de weg van alle vlees. Dat was op 8 januari 1993. Voor dat ze haar ogen sloot, nam ds. Heerschap afscheid van zijn vrouw en zei: 'Moeder, je hebt het van mij gewonnen, je bent eerst gegaan'. In haar leven mocht zij getuigen van de hoop die in haar was.

4

Leven en werk van ds. M. Heerschap (1911-1993)

Banden met St. Catharines

In St. Catharines heeft ds. Heerschap zes jaren lang (1967-1973) met veel zegen mogen arbeiden. Hij voelde zich ook zeer verbonden met deze gemeente. Toch zou de Heere hem ervan losmaken en opnieuw aan de gemeente van Lethbridge gaan verbinden. Dat gebeurde op 22 augustus 1972, toen ds. A.W. Verhoef afscheid nam van Lethbridge.

Ook ds. Heerschap was als voormalig predikant van Lethbridge aanwezig bij deze dienst. Na de dienst werd ds. Verhoef door ds. Heerschap toegesproken. En toen hij daarna naar huis ging, kon hij de gemeente van Lethbridge maar niet loslaten. Hij was echter met liefdesbanden aan St. Catharines, waar momenteel ds. A.H. Verhoef mag dienen, verbonden. Dat gaf hem veel strijd.

In november 1972 bepaalde de Heere hem echter krachtig bij de woorden: 'Staat op, laat ons gaan; zie, die Mij verraadt is nabij'. Het werd hem gaandeweg steeds duidelijker dat de weg wederom naar Lethbridge voerde. En inderdaad, op 14 maart 1973 werd een beroep op hem uitgebracht. Na veel innerlijke strijd maakte de Heere hem los van zijn gemeente en kwam over in zijn hart met de woorden: 'Ga toe en voeg u bij deze wagen'. Op 20 mei 1973 nam hij afscheid van een gemeente, waar hij met grote vrijmoe-

digheid en veel opening het Woord des Heeren had mogen uitdragen.

Weer Lethbridge

In 1973 werd dus ds. Heerschap voor de tweede maal in de gemeente van Lethbridge bevestigd als herder en leraar. Dit keer door de consulent en oud-herder en leraar van de gemeente, ds. Verhoef van Chilliwack. Niet lang na zijn intrede deed de Heere hem iets aanschouwen van de zaligheid van de verlore Kerk. Hij heeft daarvan ook wat verteld aan zijn gemeente de daaropvolgende zondag. Ook in 1973 mocht hij herdenken 25 jaar te staan in het ambt van herder en leraar. Hij besteedde daaraan aandacht in een speciale dienst: 'O God, wij gedenken Uwer weldadigheid in het midden Uws tempels' (Psalm 48:10).

In 1982 herdachten ds. Heerschap en zijn vrouw hun 50-jarig huwelijksjubileum. Enkele dagen daarvoor werd bij hun oudste dochter Jo borstkanker geconstateerd. Jaren van zorg en kommer volgden, maar ook jaren waarin vele verzuchtingen werden neergelegd aan de troon der genade. Nog ruim vijf jaar heeft de Heere haar leven willen sparen en die tijd werd door de Heere gezegend wat haar onsterfelijke ziel betreft. Ze overleed in 1987. In het Kerkelijk Jaarboek van 1989 schreef ds. A.W. Verhoef naar aanleiding van het 40-jarig predikant-

Overlijden en begrafenis

Na het heengaan van zijn vrouw was ds. Heerschap menigmaal moedeloos en neerslachtig. Toch mocht hij bij ogenblikken ook voorsmaken hebben van hetgeen weggelegd is voor het volk van God. In september 1993 mocht hij in Lethbridge nog deelnemen aan de bediening van het Avondmaal in een dienst die door ds. A.M. den Boer geleid werd. Daar mocht hij iets ondervinden van de gemeenschap met de triomferende Kerk. Daarna gingen de krachten meer en meer achteruit, totdat hij op 6 december 1993 in het ziekenhuis te Coaldale overleed. Hij werd verlost van een lichaam der zonde en des doods en verkreeg een doorgang tot het eeuwige leven.

In een *In Memoriam* schreef ds. Den Boer over zijn geestelijke vader: 'Door Gods genade mocht hij in de zekerheid des geloofs spreken van die gegronde hoop in een Drieëinig God. Vooral sinds het sterven van zijn vrouw was er een sterke begeerte om ontbonden te wezen en met Christus te zijn. Hij heeft zijn wens verkregen. De Heere heeft zijn prediking willen gebruiken in alle gemeenten die hij gediend heeft. Wanneer hij de volheid in Christus mocht uitstallen en hoe de Kerk die gangen geleerd worden, dan kon je horen: dat is praktisch. Hij was een Christus-prediker in de ware zin des woords'.

De begrafenis vond plaats op 9 december onder leiding van ds. A.M. den Boer op Mount View Cemetery te Lethbridge. Ook spraken daar ds. H. Hofman, ds. A.W. Verhoef en ou-

derling (nu dominee) A.H. Verhoef. Ten slotte sprak H. van Essen sr. - een vroegere ouderling - enkele woorden in het Nederlands: 'We hebben vele dingen beluisterd deze morgen, vele klanken. Nu hebben we ook zichtbare klanken. Wat is dat? Het geopende graf getuigt dat het Woord des Heeren waar is en dat de duivel een leugenaar is. De mens, in zijn afkeren van God, heeft de dood over zichzelf gebracht. Ziende dan, dat de één wordt geboren om de ander te begraven, is dan niet alles tevergeefs? Nee, want de Heere openbaarde dat het Zijn plan was om een Kerk te vergaderen. Hij openbaarde de weg waardoor dit gedaan kon worden, namelijk in het volbrachte werk van de Koning der Kerk'.

Na de toespraken weerklonken 'onder de wijde prairiehemel' in het Hollands nog de oude woorden van Psalm 68:2, met ontroering gezongen door de vele aanwezigen:

*Maar 't vrome volk, in U verheugd,
Zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hun wens verkrijgen;
Hun blijdschap zal dan, onbepaald,
Door 't licht, dat van Zijn aanzicht
straalt,
Ten hoogsten toppunt stijgen.
Heft Gode blijde psalmen aan;
Verhoogt, verhoogt voor Hem de baan;
Laat al wat leeft Hem eren;
Bereidt den weg, in Hem verblijd,
Die door de vlakke velden rijdt;
Zijn Naam is HEER' der heren.*

(slot)

Dirksland,

ds. J. Schipper

seculiere tijd. In dit boek komen verschillende thema's aan de orde. Zo wordt ingegaan op de vraag naar het godsbestaan, wonderen, lijden en kwaad en de verschillende godsdiensten. Het laatste hoofdstuk gaat over de vraag of geloven wellicht een belemmering is voor het menszijn. Door sommige toonaangevende atheïsten wordt dat gezegd. Zo staan er in dit boek belangrijke en waardevolle dingen.

Dit soort boeken kunnen van veel betekenis zijn. We krijgen allemaal min of meer met de secularisatie te maken. Wie werd nooit geconfronteerd met de vraag of God wel bestaat? En wie denkt nooit eens na over de goedheid van God en het lijden op deze wereld? Dat zijn vragen die we overal tegenkomen. Ook onze eigen kinderen worstelen hier vaak mee. Overigens, alle groten in de kerkgeschiedenis hebben zich met deze vragen beziggehouden. Het is steeds weer leerzaam om bijvoorbeeld in de Redelijke Godsdienst van Wilhelmus á Brakel de vraag of God wel bestaat behandelt te zien. Kennelijk wist Brakel aan het begin van de achttiende eeuw ook van dergelijke vragen.

Dit boek, geschreven door geleerden en predikanten uit hervormd-gereformeerde kring, is een zeer goed boek. Ik heb het met aandacht en belangstelling gelezen. Uiteraard zijn er wel dingen in die ik anders zou zeggen en waar ik anders over denk, maar dat neemt niet weg dat er veel uit te leren is. Laat ik een paar voorbeelden geven die mij aanspraken. Prof. dr. G. van den Brink gaat in op de vraag of God bestaat. Daar zijn hele goede argumenten voor (blz. 92-100). Het eerste argument is al een doordenker. Bevestigende stellingen (God bestaat wel) zijn, logisch gezien, een stuk eenvoudiger dan ontkennde stellingen (God bestaat niet). Neem bijvoorbeeld de stelling neushoorns bestaan wel. Die kan eenvoudig bewezen worden door er een aan te wijzen. Ontkenning is echter heel wat lastiger. Je moet alles nagaan, en bij de eerste neushoorn die je vindt is de stelling al niet meer juist. Zo ook bij de stelling dat God niet bestaat. Dat is heel, heel moeilijk hard te maken, ook al omdat de overgrote meerderheid van de mensheid wel in een God gelooft.

Een ander mooi voorbeeld is de vraag naar het lijden en kwaad. Hoe kan er toch kwaad zijn in deze wereld als God goed is? Die gedachte komen we veel tegen. Moreel kwaad, wat mensen elkaar aandoen, kunnen we herleiden naar menselijk en zondig gedrag. Maar hoe zit het met natuurlijk kwaad of lijden, zoals een aardbeving, een tsunami, en zo meer. Dat

BOEKENNIEUWS

**"Verantwoorde hoop",
eindred. dr. J. Hoek; uitg. Jongbloed.;
ISBN 978-90-8897-015-3;
275 blz.; € 14,95.**

'Het ongelof kan fungeren als 'opium voor moreel gecorrumpeerden' - als wensvervulling van mensen die niet willen aanvaarden dat zij ooit ter verant-

woording zullen worden geroepen voor hun egoïsme, hebzucht, overspel en dergelijke'. Deze zin, die voortborduurt op een uitspraak van C.S. Lewis, legt een belangrijke wortel bloot voor het toeneemende atheïsme in onze cultuur. Deze zin is te vinden in het boek *Verantwoorde hoop*, een boek over de verdediging van het christelijke geloof in een

is heel lastig. De auteur, Arjan Markus, merkt terecht, op dat we het antwoord op die vraag niet weten. We weten alleen dat God daar Zijn wijze bedoelingen mee heeft.

Er zou meer over dit boek te schrijven zijn. Het hoofdstuk over de opstanding van de Heere Jezus bevat veel goede zaken. In het kader van een bespreking moet ik het hierbij laten.

Tenslotte, als aanvulling, een opmerking. Het boek wil bruikbaar zijn in brede zin.

Dat lijkt mij een goede gedachte. Het is daarom wel jammer dat een hoofdstuk ontbreekt over de Bijbel. Waarom is de Bijbel Gods Woord en allerlei ander 'heilige' boeken niet? Het is een vraag die veel gesteld wordt en waar misschien ook nog eens wat over geschreven kan worden. Kortom, een goed en nuttig boek waaruit veel te leren is. De prijs is ook niet hoog.

Amersfoort,

ds. W. Visscher

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Boskoop:

ds. W. Visscher te Amersfoort;

Te Brakel: ds. J.M.D. de Heer

te Middelburg-Centrum;

Te Kampen:

ds. D.W. Tuinier te Aagtekerke;

Te Nieuwerkerk (Zld):

ds. M. Karens te Werkendam;

Te Nijkerk: ds. G.J.N. Moens te Meliskerke;

Te Rotterdam-IJsselmonde:

ds. C. van Krimpen te Yerseke;

Te Stolwijk:

ds. G.M. de Leeuw te Ridderkerk;

Te Wageningen:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom.

BEDANKT

Voor Berkenwoude:

ds. D.W. Tuinier te Aagtekerke;

Voor Rijssen-West:

ds. A. Schot te Nunspeet.

■ KERKDienst NUNSPeET

Op **woensdag 12 oktober** hoopt ds. A.A. Brugge voor te gaan in een kerkdienst voor de evangelisatie. Plaats: kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Nunspeet, Brinkersweg 17 (hoek Aarweg). Aanvang: 19.30 uur.

■ KERKDienst IN ISRAËL

Op **zondag 16 oktober** zal er een Nederlandstalige dienst gehouden worden in Nazareth-Illit. Zij die deze dienst bij willen wonen kunnen daarvoor contact opnemen met ds. W. Silfhout, tel. 0104506342 of via email: w@silfhout.eu.

■ OMSTANDIGHEDEN IN DE PASTORIE TE GOES

We hebben u enkele weken geleden bericht over de zorgelijke situatie van onze geliefde broeder, ds. C.J. Meeuse. We ontvingen van hem een bericht, waaruit het volgende is overgenomen: 'Na de ernstige hartoperatie die ik plotseling in Antwerpen moest ondergaan, kreeg ik veel kaarten en brieven uit heel het land. Graag wil ik daar iedereen voor bedanken. Allereerst mag ik zeggen een goede tijd gehad te hebben onder Gods zorg. Hij liet Zich niet onbetuigd in een dal van de schaduwen des doods, maar vertroostte met Zijn stok en staf. Ps. 37:5: 'Wentel uw weg op den HEERE, en vertrouw op Hem, Hij zal het maken.' De rust van die overgave mag er nog zijn. De revalidatie van het toch wel verzwakte lichaam verloopt bijzonder voorspoedig. Een bijzonder wonder is het dat mijn aangezichtspijnen ook wat verlicht zijn. Het zou me een wonder zijn als ik in deze weg het ambtelijk werk weer gauw mag gaan doen, al zal dat de eerste paar maanden nog wel wat gedoseerd moeten gebeuren. Ik hoop vanaf deze plaats te melden als ik de weekbeurten weer kan en mag vervullen.'

We wensen hem Gods blijvende zorg naar lichaam en ziel toe. De Heere sterke hem, samen met zijn vrouw.

Ds. C. Neele

■ BEVESTIGING/INTREDE DS. A.P. BAAIJENS

Woensdag 14 september was een blijde

dag voor de gemeente van Doetinchem. Na een vacante periode van 9 jaar mocht de gemeente weer een eigen predikant ontvangen.

Kandidaat A.P. Baaijens werd door ds. G.J. van Aalst bevestigd in het ambt van predikant, met de woorden van 2 Korinthe 3:5 en 6: "Niet dat wij van onszelven bekwaam zijn iets te denken, als uit onszelven; maar onze bekwaamheid is uit God; Die ons ook bekwaam gemaakt heeft om te zijn dienaars des Nieuwen Testaments, niet der letter, maar des Geestes; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend." Het thema van de preek was: Dienaar van het Nieuwe Testament. Het 1e punt: Zijn onbekwaamheid. In zichzelf is een dienaar zo onbekwaam en geneigd tot alle kwaad. Toch moet een dienaar een goede geur van Christus verspreiden. Vier kenmerken worden uitgewerkt, die genoemd worden in 2 Kor. 2 vers 17: Oprechtheid; uit God; in de tegenwoordigheid Gods; spreken in Christus. Het 2e punt: Zijn bekwaamheid. Bestaat die in aanleg, gevormd door studie, door vlotheid in de omgang? Nee, die bekwaamheid is uit God. Bekwaamheid is niet alleen dat de Heere geschikt maakt tot het ambt maar ook dat een dienaar bevoegd is, van Godswege daartoe geroepen. Dat geeft houvast ook als er moeilijke dagen zullen komen. Het 3e punt: Zijn kracht. De wet overtuigt van zonde. De wet zorgt er voor dat we beleven de dood te verdienen. De Geest daartegenover maakt levend. Dat kan een ambtsdrager niet. Hij is geroepen om Gods Woord te verkondigen, maar de Geest wil het in het hart brengen. Die verheerlijkt de Middelaar. Het liefste werk van een dienaar des Woords is te vinden in Ps. 45: terwijl de Geest mijn gladde tonge drijft, is z'als de pen van een die vaardig schrijft om het lied van die Koning te zingen.

Na het lezen van het formulier tot bevestiging mocht kandidaat Baaijens zich met de woorden: "Ja ik, van ganser harte", aan de gemeente verbinden. Vervolgens vond de handoplegging plaats, waaraan naast ds. G.J. van Aalst deelnamen de predikanten C.A. van Dieren, A. Moerkerken, L. Blok en K. Boeder en ouderling T.L. Bulten. Tot slot van deze dienst wees ds. Van Aalst in een persoonlijk woord, de jonge predikant en zijn vrouw op de woorden uit Matth. 28: "En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld."

In de intrededienst bediende ds. Baaijens het Woord uit Psalm 89 : 1-20. De tekst was uit vers 20a: "Toen hebt Gij in een gezicht gesproken van Uw heilige, en gezegd: Ik heb hulp besteld bij een held." Het thema was: Bestelde hulp. Het 1e punt: Door wie? Ethan heeft in de tijd van

Rehabeam gesproken over de belofte van trouw aan Davids huis (vs. 3-5). In het tekstvers komt hij daar op terug. David was in zichzelf een onheilige en als Ethan zag op de omstandigheden was het verloren. Dat is nu niet anders. Als de Heere met de gemeente en met haar dienaar deed naar wat we verdiend hebben, dan waren we er niet meer. Hulp van mensen schiet tekort. Door de Heere alleen komt er hulp naar Zijn welbehagen. Omdat er een verbond gemaakt is met Gods uitverkorene (vers 4). Het tweede punt: Bij wie? "Ik heb hulp besteld bij een held." In de eerste plaats wordt David bedoeld, maar door David heen ziet dit op Gods geliefde Zoon. Opdat God weer aan Zijn eer komt en zondaren tot God zullen terugkeren. Die grote Held, Jezus Christus, kon zeggen: Ik heb U verheerlijkt. Hij is in staat te verlossen en zalig te maken. Door onze werken moet een streep gezet worden, om als een hulpeloze aan de voeten van de Heere te komen. Dan komt steeds meer de vraag om hulp bij die grote Held. Zijn Naam is Jezus, Zaligmaker. 't Behoefstig volk in hunne noden, in hun ellend' en pijn, gans hulpeloos tot Hem gevloeden, zal Hij ten Redder zijn. Ethan eindigt Psalm 89 met de woorden: "Geloofd zij de Heere in der eeuwigheid! Amen, ja, amen."

Na zijn preek richtte ds. Baaijens zich in een woord van dank tot zijn docenten, curatoren en mede-studenten, tot kerkenraad en gemeente en alle betrokkenen bij deze dag. Ds. Baaijens werd toegesproken door ds. A.B. van der Heiden namens het curatorium; ds. C.A. van Dieren namens de classis Rijssen, student A.T. Huijser namens de studenten en ouderling T.L. Bulten namens kerkenraad en gemeente.

A.H. Colenbrander, scriba

■ AMBTSJUBILEUM DS. J.M. KLEPPE

In 1967 werd de op 7 maart 1930 geboren J.M. Kleppe toegelaten tot de Theologische School. Dit gebeurde gelijktijdig met M.J. van Gelder, J. Koster, D. Rietdijk en J.W. Verweij. Twee dezer, namelijk ds. J. Koster en ds. D. Rietdijk, zijn inmiddels overleden.

Op 17 augustus jl. was het 40 jaar geleden dat kandidaat J.M. Kleppe in het ambt van herder en leraar van de gemeente Woerden werd bevestigd door ds. A. Vergunst. Dit

geschiedde met de woorden uit 2 Korinthe 4:7: "Maar wij hebben dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij Godes en niet uit ons." Tien jaar later, in 1981, nam hij de herdersstaf op in de gemeente Apeldoorn. In 1985 verbond hij zich als pastor aan de grote gemeente Rijssen-Noord, welke gemeente hij ruim 15 jaar heeft gediend. M.i.v. 1 oktober 2000 is hem om gezondheidsredenen eervol emeritaat verleend. Hij mag echter nog iedere zondag tweemaal voorgaan in de bediening van Gods Woord.

Tijdens een afscheidsbijeenkomst in de Noorderkerk te Rijssen op 7 oktober 2000 zijn hem door de burgemeester van die stad de versierselen behorende bij de koninklijke onderscheiding van ridder in de Orde van Oranje-Nassau uitgereikt.

Na een ernstige ziekte werd zijn geliefde vrouw op 6 januari 2006 van zijn zijde weggenomen. Zij mocht ingaan in de vreugde haars Heeren.

Ds. Kleppe heeft jarenlang deel uitmaakt van het deputaatschap voor de evangelisatie. Ook was hij actief als voorzitter van het deputaatschap algemene diaconale zaken.

De Heere moge onze nu 81-jarige broeder in zijn weduwnaarschap en ook ambtelijk in Zijn gunst gedenken en hem op Zijn tijd het loon van een getrouwe dienstknecht schenken.

De redactie

■ VERSLAG JUBILEUMDIENST DS. J.W. VERWEIJ 15 SEPT. 2011

Met het zingen van Ps. 145:2 begon deze bijzondere dienst in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Tricht-Geldermalsen, waarin ds. Verweij voorging. Ondanks de ernstige zorgen rond zijn 9-jarig kleinkind was het de begeerte van ds. Verweij om de daden des Heeren te herdenken in Zijn tempel.

Op 15 september 1971 werd ds. Verweij in zijn eerste gemeente Hendrik-Ido-Ambacht bevestigd door zijn onvergetelijke docent en geestelijke leermeester ds. K. de Gier met de woorden uit Ezechiël 3:17: "Mensenkind! Ik heb u tot een wachter gesteld over het huis Israëls; zo zult gij het woord uit Mijn mond horen, en hen van mijnentwege waarschuwen." In al die veertig jaar ambtelijke bediening is de aanspraak uit de bevestigingstekst meer en meer waar geworden: mensenkind! In alle strijd, moeite en aanvechting en ontrouw van zijn kant, die altijd weer roept om de verzoening door Christus' bloed, mocht ook de herdersstaf op de gemeenten gelegd worden om te waarschuwen en te vermanen: Ik heb

uw dodelijken dag niet begeerd! Om de opdracht uit Jes. 61:1 te vertolken in de gemeenten: om een blijde boodschap te brengen de zachtmoedigen; om te verbinden de gebrokenen van hart; om de gevangenen vrijheid uit te roepen, en de gebondenen opening der gevangenis en (laatste gedeelte van vers 3) een planting des HEEREN, opdat Hij verheerlijkt worde. Spreker geeft aan dat dit zijn diepste wens is, niet dat een mens verheerlijkt zal worden, maar dat de Heere de eer zal ontvangen van al Zijn werken!

Dominee Verweij neemt zijn tekst uit Romeinen 14:17 t/m 19 "Want het Koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door den Heiligen Geest. Want die Christus in deze dingen dient, is Gode welbehaaglijk, en aangenaam den mensen. Zo dan, laat ons najagen, hetgeen tot den vrede, en hetgeen tot de stichting onder elkander dient."

Thema: Het Koninkrijk Gods en haar heerlijke dienst.

1e Waarin dit niet/wel bestaat

2e Wie deze Koning dienen

3e Het doel van Zijn heerlijke dienst

Na verklaring van de context waarin het tekstgedeelte voorkomt en na verklaring en toepassing van de drie hoofdgedachten wordt nog gezongen Ps. 72:6 en 11. Hierna volgen nog twee toespraken, vanwege ziekte van ds. J. Mijnders spreekt ds. W. Silfhout als vriend en namens alle predikanten en ds. C. van Krimpen als predikant van de gemeente waarvan ds. Verweij emeritus-predikant is. In de toespraken wordt ook mevrouw Verweij betrokken en wordt het echtpaar met hun kinderen en kleinkinderen van harte Gods Zegen toegewenst. De Heere mocht Zich als de Almachtige willen ontfermen over hun ernstig zieke kleinkind.

Na het zingen van de slotpsalm Ps. 122:3 en zegenbede wordt deze indrukwekkende dienst besloten, waarna velen van de gelegenheid gebruik maakten om dominee en mevrouw Verweij de hand te drukken.

L.J. Goud, scriba

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS ROTTERDAM 9 SEPT. 2011

De vergadering wordt namens de roepende kerk van Rotterdam-Zuidwijk door ds. W. Silfhout geopend. Hij laat Psalm 123: 1 zingen, leest Mattheüs 10:16-33 en gaat voor in gebed. Daarna staat hij stil bij het gelezen Bijbelgedeelte. In het bijzonder bij vers 25a: 'Het zij den discipel genoeg, dat hij worde gelijk zijn meester, en de dienstknecht gelijk zijn heer.'

Daarna staat hij stil bij enkele bijzonderheden. Op 18 januari 2011 is ouderling J.W. Platschorre overleden in de leeftijd van 80 jaar. Hij diende de gemeente van Spijkenisse eerst 4 jaar als diaken en daarna bijna 43 jaar als ouderling. Op 26 maart 2011 overleed dhr. B. van de Wetering in de leeftijd van bijna 74 jaar. Hij heeft van 1978 tot 1984 de gemeente van Spijkenisse mogen dienen in het ambt van diaken.

Ouderling J. Blokland diende op 1 januari 2011 35 jaar de gemeente van Rotterdam-Centrum. De eerste negen maanden als diaken en de overige tijd als ouderling.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses ds. W. Silfhout, 1e assessor ds. L. Terlouw, 2e assessor ouderling J. van Heteren, quaestor ouderling M.J. de Vries en scriba ouderling K. Bel.

De classis gaat akkoord met het benoemen van T.J. Rijnveld en J.L. Roukens als secundi van de classicale evangelisatiecommissie.

Mede op grond van het schrijven en jaarverslaggeving 2010 van de School met de Bijbel te Nieuw Beijerland, inzake de ds. Koelmanschool te Hoogvliet, stelt de classicale commissie onderwijs voor om dit jaar geen bijdrage van de gemeenten te vragen. De financiële positie van de school is wat verbeterd.

Ook stelt men voor om de classicale commissie onderwijs niet te ontbinden, zodat jaarlijks adequaat kan worden gereageerd op de situatie. De classis gaat akkoord.

Het is tijd dat er kerkvisitatie wordt gehouden. De classispredikanten zullen er verder uitvoering aan geven.

In de rondvraag wordt voorgesteld om ds. C. Neele, nu hij in onze classis woont, te vragen als adviseur van de classis te willen fungeren. Hiertoe wordt besloten. De afgevaardigden van een gemeente stellen de vraag of er meer zorgen zijn dat de schoolkeus voor het voortgezet onderwijs niet meer automatisch het reformatorisch onderwijs is. In die gemeente zijn twee gezinnen die hebben gekozen voor een evangelische school

voor voortgezet onderwijs. De kerkenraad is steeds in pastoraal en vermanend gesprek met de ouders, maar tot nu toe zonder resultaat. In de andere gemeenten komt dit niet voor. Het lijkt niet om een actieve werving van de evangelische school voor voortgezet onderwijs te gaan, maar meer om eigen initiatief van de ouders.

De volgende vergadering is vrijdagavond 6 januari 2012. Spijkenisse wordt aangewezen als de roepende kerk.

Tenslotte verzoekt ouderling J. van Heteren de vergadering te zingen Psalm 89:8 en eindigt met dankgebed. Hierna sluit preses de vergadering.

K. Bel, scriba

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOES, 12 SEPT. 2001 IN SIONKERK TE GOES

De consultant van de roepende kerk Rilland-Bath, ds. G. Hoogerland, heet namens de kerkenraad van de roepende kerk iedereen hartelijk welkom. Hij laat vervolgens zingen Psalm 68:11 en leest daarna 1 Samuël 17:39-51. Vóór het gebed worden eerst enkele zaken gemoreerd:

Overleden zijn:

- op 14 augustus diaken H. van der Hart van Krabbendijke. Hij diende de gemeente vanaf 1977 tot zijn overlijden als zodanig;
- op 24 augustus H. Koppejan, oud-ouderling te Krabbendijke in de leeftijd van 90 jaar. Hij diende deze gemeente van 1985 tot 1994 als ouderling.

Diaken P.E. Slabbekoorn van Goes heeft zijn 25-jarig ambtsjubileum herdacht.

Op 14 augustus was P. Heykoop 25 jaar kerkorganist te Yerseke.

Na het gebed spreekt ds. Hoogerland een openingswoord n.a.v. het voorgelezen Schriftgedeelte.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. E. Hakvoort; assessoren: ds. G. Hoogerland en ds. C. van Krimpen; scriba: oud. S. Boogaard en quaestor: oud. L.J. Goud.

Van het Deputaatschap Kerkelijk Grootboek Gereformeerde Gemeenten is een brief ontvangen waarin wordt meegegeeld dat kerkenraden, die zich voor grote kosten zien geplaatst als gevolg

van nieuwbouw of verbouwing, andere gemeenten (na toestemming van de classis) wél mogen vragen om een gift, maar niet om een lening. Als individuele gemeenten aan de zustergemeenten leningen vragen, dan ontstaat er versnippering, onoverzichtelijkheid en concurrentie. Dit kan niet de bedoeling zijn. Laten gemeenten die liquide middelen over hebben dit bij het Kerkelijk Grootboek inleggen, zodat dit deputaatschap over de geldmiddelen kan beschikken. Het Kerkelijk Grootboek heeft overzicht in de behoeften bij de gemeenten en zal zich inspannen om de gemeenten van de nodige geldmiddelen te voorzien. N.a.v. het jaarverslag van de classisdiakenen wijst de preses op de zinsnede waarin wordt opgemerkt dat diaconieën alert dienen te zijn op hen die werkloos thuis zitten als gevolg van de economische crisis.

Bij de rondvraag vraagt een gemeente hoe te handelen wanneer de SGP-kiesvereniging of het GBS-comité een verzoek indient om een samenkomst in de kerk te mogen houden waarin een predikant uit een ander kerkverband voor zal gaan. Door onze classis is hierover in het verleden wel eens negatief beslist. Regelmatig zien we dat onze eigen predikanten in zulke diensten in andere kerken wel voorgaan. Wildgroei zal natuurlijk moeten worden voorkomen. Het is ook niet toegestaan dat een predikant uit een ander kerkgenootschap de zegen groet aan het begin en de zegen aan het eind van de dienst uitspreekt. De classis spreekt uit dat in voorkomende gevallen het goed is dat de kerkenraad eerst toestemming geeft vóór er een bepaalde predikant uit een ander kerkgenootschap wordt uitgenodigd.

De volgende vergadering zal worden gehouden op 11 januari 2012 in de Sionkerk te Goes om 19.00 uur.

Op verzoek van de preses eindigt ouderling K.A. Saman met het laten zingen van Psalm 119:52 en dankgebed.

S. Boogaard, scriba

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2011

Pag. 165, gemeente **DOETINCHEM**
Predikant is nu: ds. A.P. Baaijens,
Bezelhorstweg 52, 7009 KL Doetinchem,
tel. 0314-366941

■ E-MAILADRES VAN REDACTIESECRETARIS

Vooral de laatste tijd komt het regelmatig voor dat e-mailberichten, die voor mij als redactiesecretaris bestemd zijn, mij via een omweg bereiken en mogelijk daarom ook later door mij worden ontvangen dan adressant aanneemt. De oorzaak hiervan is, dat sommigen mijn e-mailadres niet juist vermelden. Met nadruk wijs ik er nogmaals op dat mijn e-mailadres is: jj.verhage@kliksafe.nl **Dus direct na de tweede j volgt een PUNT!** Het weglaten van deze punt heeft tot gevolg dat deze berichten bij mijn naamgenoot te Lisse terechtkomen.

Van deze gelegenheid maak ik gebruik deze heer Verhage hierbij hartelijk dank te zeggen voor het mij toezenden van berichten voor De Saambinder, die ten onrechte aan hem zijn gemaïld.

JJV

■ NAJAARSCOLLECTE VOOR DIACONALE ZENDING 2010

Al sinds de jaren '70 wordt in onze gemeenten de najaarscollecte gehouden voor het medisch zendingswerk. In de loop van de tijd is in sommige opzichten de aard van het zendingswerk veranderd en heeft de woordverkondiging nadrukkelijker de aandacht gekregen. Dit neemt niet weg dat er geen ruimte bleef voor de 'daad'. Daarom is de najaarscollecte tegenwoordig bestemd voor het diaconale werk.

Veel diaconale activiteiten bevinden zich op het grensvlak van de woordverkondiging en hulpverlening met de daad. Sinds 2009 wordt daarom de najaarscollecte gezamenlijk door de deputaties voor Zending en Bijzondere Noden aanbevolen.

Ook dit jaar is de najaarscollecte bestemd voor een aantal projecten van Zending en Bijzondere Noden, namelijk: ondersteuning van het onderwijs in Nigeria en Papua, alfabetiseringswerk in

Ecuador studiebeurzen voor studenten op de theologische school op Bali, gezondheidswerk in Guinee en de ondersteuning van het kerkelijk centrum van Delvinë, Albanië.

Van harte bevelen wij deze collecte in uw milddadigheid en voorbede aan. In Paulus' dagen mochten de Korinthiërs geven van hun overvloed aan de gemeente te Jeruzalem. Geven van datgene wat ze eerst zelf ontvangen hadden. Het was ten diepste ook niet hun bezit. Zo mogen èn de gevers èn de ontvangers met de gaven eindigen in de Heere, de Gever van alle goeds (2 Kor. 1:11).

Zending Gereformeerde Gemeenten
Bijzondere Noden

■ +16 JONGERENHERVORMINGS-AVONDEN

Gezellig bijkletsen met je vrienden en andere jongeren ontmoeten tijdens een interessante, mooie avond? Kom naar de +16 jongerenhervormingsavond!

Special! Bezoek de speciale avond in Dordrecht met vooraf een heerlijke maaltijd. Opgave voor de maaltijd is individueel of per vereniging mogelijk via de website, www.jbagg.nl.

Thema: 'Over de muur – Het Evangelie belijden'

Programma:

- Heerlijke maaltijd (locatie Dordrecht)
- Interessante lezing
- Muzikale bijdrage
- Jongerenpanel
- Bijkletsen onder genot van een hapje en drankje

Dordrecht – zaterdag 22 oktober

Locatie: Julianakerk, Mauritsweg 286

Spreekers: ds. G.W.S. Mulder

en ds. J.M.J. Kieviet

Inloop maaltijd: 18:00 uur (18:30 uur maaltijd)

Aanvang avond: 19:30 uur

Rhenen – zaterdag 29 oktober

Locatie: Cunerakerk, Kerkplein 1

Spreekers: ds. G.J. van Aalst

en ds. A.A.F. van de Weg

Muzikale medewerking: Jongerenkoor

'Cantilena' o.l.v. Peter Wildeman

Inloop: 19:00 uur

Aanvang: 19:30 uur

Rijssen – zaterdag 29 oktober

Locatie: Tabernakelkerk,

Veeneslagen 107

Spreeker: ds. A. Schreuder

Muzikale medewerking: Jongerenkoor

'Sjaloom' o.l.v. Geert Heuvelman

Inloop: 19:00 uur

Aanvang: 19:30 uur

■ ZANGAVONDEN

Alblasserdam

Psalmzangavond op **zaterdag 15 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Eben-Haëzerkerk, Plantageweg 172 te Alblasserdam, m.m.v. Pieter Heykoop, orgel en bovenstemgroep uit Oud-Beijerland. Meditatie door ouderling. F. de Heer.

Barneveld

Zangavond op **zaterdag 8 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Oude Kerk te Barneveld, Torenplein 1. Met medewerking van o.a. het mannenkoor Jubilate Deo uit Apeldoorn en het Schildkoor van het gezinsvervangend tehuis het Schild uit Barneveld. Appelwoord door dhr. B. Regterschot van Helpende Handen, afd. Veluwe, voor welke vereniging een collecte wordt gehouden.

Veen

Koor- en samenzangavond, te organiseren door de Ring Midden van de Bond van Zangverenigingen van de Geref. Gemeenten BZGG, op **zaterdag 8 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Veen, Mussentiend 10. Namens de vereniging Helpende Handen zal dhr. S.J. Beukens een appelwoord spreken over projecten in de gehandicaptenzorg. Medewerking verlenen: de gemengde koren "Canticum" uit Zwijndrecht en "Comt nu met Sangh" uit Veen. Collecte t.b.v. "Helpende Handen" worden gehouden.

Zoetermeer

Koor- en samenzangavond, te organiseren door de Ring West van de BZGG op **vrijdag 14 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Vredekerk van de Geref. Gemeente te Zoetermeer, Zwaardslootseweg 44, m.m.v. het jeugdkoor Jedidja uit Vlaardingen en de gemengde koren De Lofstem uit Barendrecht en Seba uit Krimpen aan den IJssel. Opening en sluiting door diaken H. Lindhout. Collecte voor de Jeugdbond.

Zwolle

Koor- en samenzangavond op **vrijdag 14 oktober**, aanvang 19.45 uur, in de Boazkerk van de Geref. Gemeente te Zwolle, Kromme Mijdrecht 1. Opening door ouderling Cromwijk. M.m.v. de gemengde koren 'Bel Canto' uit Zwolle, 'God alleen

de eer' uit Terwolde-De Vecht en 'Cantate Domino' uit Oudemirdum. Referaat door dhr. E.J. Verbruggen, namens "De Vlucht-heuvel", voor welke stichting een collecte wordt gehouden.

■ GEVRAAGD: TWEDEHANDS BOEKEN EN CD'S

Heeft u boeken of cd's die u niet meer nodig heeft? Bel dan 0416-692029 (J. de Bruin) of mail naar tilburg@bijbelcentrum.nl. De opbrengst komt ten goede aan het evangelisatiewerk vanuit inloopcentrum Het Kruispunt in Tilburg (www.inloopcentrumhetkruispunt.nl).

■ JAS VERMIST

Tijdens de jubileumdienst van ds. Van Gelder in Geldermalsen ben ik mijn overjas kwijtgeraakt. Wie heeft deze per abuis meegenomen? Het gaat om een zwarte jas, maat 50 van het merk Greiff. A.T. Huijser, tel. 0345-571537.

■ WORKSHOP VOGG, AFD. ZUID-WEST

Op **zaterdag 12 november** zal de Vereniging van Organisten van de Gereformeerde Gemeenten (VOGG) afd. Zuid-West in de Nieuwe Kerk te Zierikzee een workshop organiseren rondom de 19^e eeuwse componist Samuel de Lange sr. (1811-1884). Hester van der Male, student Muziekwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam, zal een en ander vertellen over het leven en werk van De Lange en Arno van Wijk, organist van de Grote- of Maria Magdalenakerk in Goes, zal diverse composities op het Kam-orgel ten gehore brengen. Geïnteresseerden voor het spelen van een werk van o.a. deze componist dienen dit vooraf op te geven via voggzuidwest@gmail.com of tel. 06-52490532 (na 17.00 uur). Inloop vanaf 13.30 uur. Sluiting rond 17.00 uur. Zie voor meer informatie www.kerkenmuziek.nl en voor gegevens over het orgel: www.orgelsinzeeland.nl.

■ VOORTGANG NOODHULP AFRIKA

Het nieuws over de hongersnood in Afrika raakt langzamerhand wat op de achtergrond. De problemen in dit deel van de wereld zijn echter nog lang niet voorbij. Het ergst getroffen is Somalië, maar helaas kunnen hulporganisaties vanwege de veiligheid in dat land weinig of geen hulp bieden. De hulpverleners staan soms voor de onmogelijke keuze om een gebied in te trekken met gevaar voor eigen leven. Toch proberen ze hulp daar te brengen, waar deze het hardst nodig is. Uw gebed voor de voortgang van de hulpverlening en de bescherming van de hulpverleners is dringend nodig.

De noodhulpactie van Bijzondere Noden mag voorspoedig verlopen. Vele giften, klein en groot zijn reeds ontvangen. Ook veel gemeenten hebben een collecte gehouden of een diaconale gift gegeven. Na ruim twee maanden hebben we al ongeveer € 1.300.000,- ontvangen. Daarnaast hebben de Gereformeerde Gemeenten in Nederland € 150.000,- toegezegd voor de noodhulpprojecten. In totaal is nu € 350.000,- bestemd voor twee projecten waarbij voedsel en water worden uitgedeeld om de eerste nood te lenigen. Bijzondere Noden steunt een project van de Amerikaanse organisatie World Concern in het grensgebied van Kenia en Somalië. Verder wordt een project van World Relief gesteund in het noorden van Kenia, waar ook grote droogte heerst. Voor verdere besteding

van de gelden heeft Bijzondere Noden contact met de Bethel Church in het zuiden van Ethiopië voor steun aan de hongervolgende bevolking. Er is een eerste voorstel ontvangen, waarbij verdere uitwerking en voorbereiding noodzakelijk is. Tenslotte zal een deel van de ontvangen gelden besteed worden aan meer structurele hulp om mensen in staat te stellen weer in hun eigen levensonderhoud te voorzien.

Bijzondere Noden heeft veel geld mogen ontvangen. Na de Heere hartelijk dank voor uw grote offervaardigheid. Het is onze wens en bede dat deze middelen gebruikt mogen worden tot eer van God en uitbreiding van Zijn Koninkrijk in het helpen van onze noodlijdende naaste.

L. van der Maas, algemeen secretaris

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 9 OKTOBER 2011

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. J.M. Kleppe en 15.00 uur ds. A. Schreuder; Arnhem 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 19.00 uur ds. A. Schot; Benthuisen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Bodgraven 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 19.00 uur ds. G. Clements; Boskoop 16.30 uur ds. H. Paul; Breda 10.00 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 15.30 uur ds. W. Harinck; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Deventer 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Dordrecht 19.00 uur ds. P. Mulder; Drachten 19.00 uur stud. S.W. Janse; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 18.30 uur ds. K. Boeder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 15.00 uur ds. G. Pater; 's-Gravenhage 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. E. Hakvoort; 's-Gravenzande

9.30 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Groningen 10.00 en 16.00 uur stud. S.W. Janse; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Hilversum 16.00 uur ds. B. Labee; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. J.S. van der Net; Kampen 18.00 uur ds. J.M. Kleppe; Kapelle-Biezeling (in Sionkerk te Goes) 11.30 uur leesdienst en 18.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 9.30 en 18.30 uur ds. C. Harinck; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Leerdam 19.00 uur ds. W. Visscher; Lelystad 9.30 uur ds. R. Kattenberg; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Melissant 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 18.30 uur stud. A.T. Huijser; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Nieuwer ter Aa 10.00 en 18.00 uur ds. R. Boogaard; Nieuwerkerk 9.30 en 15.30 uur ds. A.J. Gunst; Nieuwe-Tonge 10.00 en 18.00 uur stud. J. van Laar; Nijkerk 14.30 uur ds. P. Melis; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostburg 10.00 en 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Oostkapelle 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Opheusden 9.30 uur ds. A.A. Brugge en 18.30 uur ds. M. Golverdingen; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G. Pater; Poederoijen 14.30 uur ds. M. Karens; Poortugaal 9.30 en

16.00 uur ds. C. Neele; Puttershoek 19.00 uur stud. C. van Ruitenburger; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. J. Mijnders; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. H. Paul; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 17.00 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.00 uur stud. C. van Ruitenburger; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Sliedrecht (Middel-diepstraat 31) 19.00 uur ds. M.J. van Gelder; Soest 9.30 uur ds. J. Driessen en 19.15 uur ds. L. Blok; Spijkenisse 19.00 uur ds. L. Terlouw; Stad aan 't Haringvliet 14.30 uur stud. J. van Laar; Stolwijk 19.15 uur ds. M. Joosse; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde- De Vecht (in de Jacobus Fruytier scholengemeenschap te Apeldoorn) 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 14.30 uur ds. E. Bakker; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. B. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Veenendaal 9.30 en 15.30 uur ds. M. Golverdingen; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 15.30 uur ds. A. Verschuure; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 14.30 uur stud. A.T. Huijser en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Westzaan 10.00 en 15.30 uur stud. P.G. Heijkamp; Woerden 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckevelde; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

■ DINSDAG 11 OKTOBER 2011

Aalst 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Brakel 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Kamperland 19.30 uur ds. E. Hakvoort; Naaldwijk 19.45 uur ds. A.J. Gunst; Poederrijen 19.30 uur ds. M. Mondria; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. W. Silfhout; Westzaan 19.30 uur ds. J. van Rijswijk.

■ WOENSDAG 12 OKTOBER 2011

Amersfoort 14.00 uur ds. W. Visscher; Andijk 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 14.15 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. A. Schot; Dinteloord 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Dordrecht 19.45 uur ds. E. Hakvoort; Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen; Goudswaard 19.30 uur stud. J. van Laar; Hilversum 19.45 uur ds. A. Vermeij; Houten 19.45 uur ds. W. Harinck; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; Leiderdorp 19.30 uur ds. S. Maljaars; Meeuwen 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Nieuwer

ter Aa 19.45 uur ds. B.J. van Boven; Nijkerk 19.30 uur ds. J. van Belzen; Nisse 19.30 uur ds. E. Bakker; Nunspeet 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Opheusden 19.30 uur ds. G. Beens; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. J.J. van Eckevelde; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Scherpenzeel 14.00 uur ds. A. Verschuure; Spijkenisse 19.45 uur ds. J. Schipper; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens.

■ DONDERDAG 13 OKTOBER 2011

Aalburg 19.30 uur ds. G. Pater; Apeldoorn 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Barneveld-Zuid 14.00 uur ds. G. Bredeweg; Groningen 20.00 uur ds. W. Visscher; Hoofddorp 19.45 uur ds. M. Mondria; Kampen 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Leerdam 19.30 uur ds. P. Melis; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. F. Mulder; Ouddorp 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur stud. C. van Ruitenburger; Stolwijk 19.30 uur ds. J. van Belzen; Wageningen 19.30 uur ds. A. Schot; Zwijndrecht 19.30 uur ds. J.J. van Eckevelde.

■ VRIJDAG 14 OKTOBER 2011

Barneveld-Zuid 14.00 uur ds. G. Bredeweg; Hardinxveld-Giessendam 14.15 uur ds. W.J. Karels; Kootwijkerbroek 14.30 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 14.00 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 14.45 uur ds. P. Mulder.

■ ZATERDAG 15 OKTOBER 2011

Dordrecht 15.00 uur ds. A.A. Brugge.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 9 OKTOBER 2011

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Per abuis is vorige week een verkeerde advertentie in de Saambinder geplaatst. Onderstaand de juiste advertentie

2e Neêrlandse Mannenzang

Samen Psalmen zingen met Pieter Heykoop

op D.V.

zaterdag **8 oktober** 2011

Bovenkerk te Kampen

Anvang 14.00 uur

Algehele leiding: **ds. A. Schot**
Collecte t.b.v. Hudson Taylor Stichting
Toegang: GRATIS

Busvervoer mogelijk vanuit Zeeland en Ridderkerk (www.burgtours.nl)

Voor meer informatie zie:
www.veelzijdiginmuziek.nl
of www.pieterheykoop.nl

Te huur in **Norwich/Ontario** (Canada) gemeubileerde vakantie-woning met 4 slaapkamers
Info A. Boeder Tel.0015198635495
of norwichantiques@nor-del.com

Vak.won. t.h. in **ZEELAND**,
schoon, ruim en sfeervol!
www.boerderijvakantiezeeland.nl
Tel: 0113-302209

Vos

begravenisverzorging

Wij verzorgen begravenissen (geen crematies) op de gehele Veluwe, in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begravenisverzoorgers

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o.	T (0341) 253 813
Kampen e.o.	T (038) 3332 383
Rijssen e.o.	T (0548) 540 053
overige plaatsen en b.g.g.	T (0577) 401 689

Begravenisverzorging Vos
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
T (0577) 401 689

Verbond verzorgd

Najaarsactie SEZ

Actiedoel:
studiebeurs voor studenten
theologie in Spanje

Betaalt u mee?

Actienr.: giro 158116
t.n.v. SEZ, Hardinxveld-
Giessendam

SEZ, Postbus 273, 3370 AG Hardinxveld-Giessendam
tel. 0184 - 61 16 07 b.g.g. 0184 - 61 55 43
e-mail: sez@kliksafe.nl

www.sez.st

De bestuursleden van de SEZ behoren tot de Prot. Kerk in Ned. (herv.),
Herst. Herv. Kerk, Chr. Geref. Kerken, Geref. Gemeenten,
Geref. Gemeenten in Ned. en Oud Geref. Gemeenten.

B. Smytegelt

De weg der heiligmaking € 22,50

A. Comrie

Verzameling van leerredenen € 35,-

Met de hand gebonden:

J. van Laren

52 preken € 60,-

C. Walingius

Keur van bijbelstof

35 preken € 60,-

Meer titels: www.deoudewijn.nl

Kijk ook eens op: www.prolectori.nl

Alles nieuwe druk, niet hertaald

Te bestellen bij:

Uitgeverij De Oude Wijn

e-mail: info@deoudewijn.nl

Tel. 033 286 5548

Boven € 30,- geen portokosten

Vakantie Chalet te huur 4 a 5 pers Camping "The White Horse".

In het pittoreske Hulshorst omringd met mooie dorpjes als Nunspeet, Elspeet en Vierhouten.

Huurprijs Juli en Augustus
€ 375,- p/w. Overige maanden
exclusief vakantie € 275,- p/w
Wij houden de zondagrust in ere.
Tel 06-53839916 of 06-23371917

Kinderen willen leren en lezen

**Kinderbijbels spreken
een heldere taal.
Uw gift helpt hierbij.**

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

3473-76.029 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen
Voor info: 06-200 13 173 of www.hudson-taylor.nl

圣经文字

Begrafenisverzorging Van der Vliet

Voor een stijlvolle begrafenis

in Elspeet en omstreken

G.J. van der Vliet, Boekweitweg 22,
8075 CP ELSPEET
Tel: 0577-492830
of mobiel 06-12934519
b.g.g. 06-53432144

Dag en nacht voor u bereikbaar.

Wij verzorgen alleen begrafenis.

Tom van Hell Fotografie

Bruidsreportages vanaf € 750 incl. album
Familiefotografie 033 2774445
Bedrijfsfotografie. 06 27122967

www.tomvanhell.nl

Reportage incl. professioneel digitaal album
40 x 30 cm 50 blz voor € 975

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisonderningtreur.nl
info@begrafenisonderningtreur.nl

Begrafenisonderning Treur

Wij verzorgen alleen begrafenis

Winst uit Verlies

Steun en troost vanuit Gods Woord
bij kanker!

Landelijke Contactdag in Woerden
D.V. zaterdag 5 november a.s.

Spreker ds. W. Silfhout
Meer Info & Opgave:

www.winstuitverlies.nl
of 0341-250434

NIEUW VERSCHENEN!!!

LAAT ZANG EN SPEL DEEL 3

Uitgebreide gesprekken met 23 bekende musici met persoonlijke verhalen over diverse facetten van het muzikale leven. Aan het woord komen o.a. Duo Friends, Margeeth Chr. de Jong, André Knevel, Lennert & Maria Knops, Patrick van der Linden, Gerben Mourik, John Propitius, Marco den Toom, Sietze de Vries en Jan Quintus Zwart. Ca. 300 pagina's leesgenot voor slechts **€ 13,95!!**

Ook deel 1 en 2 nog leverbaar.

Bestellen: Adriaan van Belzen:
Tel. 0342-421031
of via belzen@filternet.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

Stolk
orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Te koop aangeboden:
Een **kavel** van 625 m² in het
buitengebied van **Doornspijk**.
De vraagprijs is € 199.500.
Bel voor inlichtingen; 06-10328619.

ALLE NIEUWE TITELS
WWW.DEROOBOEKEN.NL

NZ YouthGroup Camp

The Carterton Reformed Congregations annual youth camp is planned for the 14-16th December 2011. Contact Ronald Bertram at famrbertram@watchdog.net.nz for any information about the camp or visiting New Zealand. All youth 15 and up are welcome.

Handen van de kerk wereldwijd

MEDISCHE ZORG

Dominicaanse
Republiek

Nigeria

Papoea

Help mee!

- Organiseer een actie • Geef een gift
- Nodig ons uit voor een presentatie

SPONSOR
WORDEN?
Bel ons!

HANDEN VAN DE KERK
**Bijzondere
Noden**

GIRO 307447

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Houttuinlaan 7 • 3447 GM Woerden • T 0348 48 99 10 • E bijzonderenoden@cbgg.nl • I www.bijzonderenoden.nl

Kasten op maat

kerk en thuis

Boekenkasten, schuifdeuren,
inloopkasten, draaideurkasten
en overige maatmeubelen.

Bij een bezoek aan onze toonzaal
ontvangt u een deskundig advies.

Wim van Wolfswinkel

www.wimvanwolfswinkel.nl

SCHOOTENSTRAAT 92
3771 CL BARNEVELD
TEL: 0342 - 423 404
TOONZAAL MA.-VR. 10:00 - 17:00 UUR
ZA. 9:00 - 16:00 UUR EN OP AFSpraak

Uddel. 6 pers. vakantiehuis,
slaapk. beneden, bij het bos, weids
uitzicht. pr. fiets/wandelgebied.
tel. 0341-561699 / 06-23735516.

Th bij vakoord Holsappel bun-
galow's met overdekt zwembad,
speeltuin skelters en veel
fiets- en wandel mogelijkheden
wk 43 € 325.- incl.
tel 0548-512790 of kijk op
www.vakantieoordholsappel.nl

HARKES *Persoonlijke zorg
Begravenissen voor uw begrafenis*

Telefoon (0172) 21 21 22
Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
*Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar – overal te ontbieden*

Orgelbouw Advies Commissie
een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

VOGG
Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Zorg...
Respect...
Aandacht...
Geen crematies...

Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland

Begravenisverzorging
Poppe

Tel. 0118-616012 of 0113-342304

Te koop:
Complete 6 pers. stacaravan op
"De Hofstee" in Nunspeet.
3 slaapkamers, keuken met koel-
kast en magnetron en tuinhuisje
met wasmachine en droger.
Overdekt terras met meubilair.
Info: 06-50929193

Oudlandsedijk 1 - Tholen

Vraagprijs: € 435.000,- kosten koper

Gelegen in het polderlandschap mogen wij
u deze ruime uitgebouwde vrijstaande ja-
ren "30" woning aanbieden op een perceel
van maar liefst 1145 m² grond.

De woning is zeer vrij gelegen maar nog
dicht bij het centrum van Tholen met alle
winkelfaciliteiten, kerken en scholen bin-
nen handbereik.

De woning is vanaf 2009 zeer smaakvol
uitgebouwd en geheel gerenoveerd. De
woning heeft een hoogwaardige afwerking
met zeer veel sfeer uit vroeger jaren.

De ruime living is zeer licht door de grote
raampartijen. Verder is er een riante keu-
ken, eetkamer, 2 badkamers en 5 slaapkam-
ers verdeeld over 2 verdiepingen.

De garage met bergzolder is in pandig be-
reikbaar. Rondom de woning is de tuin
gelegen met uitzicht over het polderland-
schap. Kortom een unieke woning met veel
leefruimte op een fraaie locatie.

**LEUNIS
MAKELAARS**
0166-604522
www.leunis.nl

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

**Bijdragen van medewerkers en boeken
ter recensie aan:**

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk)
en berichten aan:**

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:**

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.**

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

**Correspondentieadres
Noord-Amerika:**

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Huishoudelijke hulp

“Wat heerlijk dat mijn woning op orde is”

Huishoudelijke hulp door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**. Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342-42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **verpleging & verzorging**

Voor het leveren en leggen van **natuurstenen- en keramische vloeren**. Alleen **eerste klas kwaliteit** en steeds de **laagste prijs**. Tegelzettersbedrijf **J. Slingerland**, 0184-611917.

Dé inrichter voor Kantoor, Kerk en School

HOEKMAN
Kantoor & Project

Uw partner in complete
kantoor- en projectinrichting

Showroom: Marconistraat 13 - 4461 HH Goes - T: 0113 57 29 07
E: info@piethoekman.nl - www.piethoekman.nl - www.hoekmanismeer.nl

BJanssen
Begrafenisverzorging

Begrafenisverzorging op
de Bevelanden en Tholen

Havikskruid 10, Kapelle
0113-33 09 36

Binnenkamer 11, Tholen
0166-60 73 19

www.begrafenisverzorging-janssen.nl

kina
begrafenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper
010-450 66 26
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Orgelcentrum HET BINNENVELD
In- en verkoop van klassieke orgels

JOHANNUS

DOMUS

UNICO

VIVACE

CONTENT

Onze showroom is geopend op afspraak.

Wim en Jenny Achterstraat
Friesesteeg 56
3911 VR Rhenen
telefoon 0317 - 61 20 10

www.orgelcentrum.nl

Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Meer dan 1.000 soorten tegels in onze showroom!

Altijd vele
aanbiedingen
online!

Wij liggen aan uw voeten...

Bij KROON Vloeren in Steen treft u het assortiment aan op de plaats waar ze hoort. Op de vloer. Aan uw voeten. Met ruim 1000 soorten tegels en natuursteen in onze showroom hebben we een enorme keuze. Advisering, levering, plaatsing door onze eigen ervaren tegelzetters, vloerverwarming, onderhoud, lijm en/of andere bouwstoffen: wij bieden het hele pakket aan. Kijkt u ook eens op onze website. Hier vindt u uitgebreide informatie over onze producten en diensten, over ons bedrijf en de ruime openingstijden van onze showroom. Tot ziens in onze showroom!

Ook
voor uw
kerkvloer!

KROON
VLOEREN IN STEEN

- Professioneel advies
- Vakkundig gelegd
- Scherpe prijzen
- Wandtegels
- Vloerverwarming

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE

Tel: 010-4517471

CO2 metingen

Advies en installatieburo

Voor een vrijblijvende offerte

aktie@kliksafe.nl

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl